

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Analýza financování a hospodaření vybrané nadace

Funding and Economy Analysis of the Selected Foundation

Student: Helena Kašparcová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Alžběta Urbancová, Ph. D.

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání bakalářské práce

Student: **Helena Kašparcová**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Téma: **Analýza financování a hospodaření vybrané nadace**
Funding and Economy Analysis of the Selected Foundation
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Změny v právní úpravě, v účetnictví a zdaňování nadací v letech 2013 až 2016
 3. Zdroje financování nadací a charakteristika vybrané nadace
 4. Analýza financování a hospodaření vybrané nadace
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 400 s. ISBN 978-80-7478-799-7.
RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 160 s. ISBN 978-80-247-5534-2.
URBANCOVÁ, Alžběta a Šárka KRYŠKOVÁ. *Účetnictví nevýdělečných organizací A*. 2. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2008. 232 s. ISBN 978-80-248-1801-6.

Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015

Datum odevzdání: 06.05.2016

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry



prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohy č. 1 – 6, dané mi k dispozici,
jsem samostatně doplnila.

V Ostravě.....5.5.2016

.....

Podpis studenta

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Změny v právní úpravě, v účetnictví a zdaňování nadací v letech 2013 až 2016.....	6
2.1	Právní úprava nadací	7
2.1.1	Zákon o nadacích a nadačních fondech.....	7
2.1.2	Nadace podle občanského zákoníku	10
2.2	Účetnictví nadací	13
2.2.1	Účetnictví nadací před rokem 2016	13
2.2.2	Účetnictví nadací po roce 2016.....	15
2.3	Zdanění nadací.....	18
2.3.1	Zdanění nadací v roce 2013	18
2.3.2	Zdanění nadací v letech 2014 až 2016	19
3	Zdroje financování nadací a charakteristika vybrané nadace	22
3.1	Financování nadací	22
3.1.1	Vlastní zdroje	25
3.1.2	Cizí zdroje	26
3.1.3	Potencionální zdroje.....	26
3.2	Nadace Partnerství.....	29
4	Analýza financování a hospodaření vybrané nadace	33
4.1	Analýza rozvahy	34
4.1.1	Vertikální analýza aktiv	34
4.1.2	Horizontální analýza aktiv	36
4.1.3	Vertikální analýza pasiv	38
4.1.4	Horizontální analýza pasiv	40
4.2	Analýza VZZ	42
4.2.1	Vertikální analýza nákladů.....	42
4.2.2	Horizontální analýza nákladů.....	44
4.2.3	Vertikální analýza výnosů.....	46
4.2.4	Horizontální analýza výnosů.....	48
5	Závěr	50
	Seznam použité literatury.....	52
	Seznam zkratk	54
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	

Seznam příloh

Přílohy

1 Úvod

Neziskový sektor je v dnešní době neoddělitelnou součástí fungující ekonomiky. Snad každý člověk se za svůj život setká s neziskovými organizacemi a využije jejich služeb či jim poskytne dar. Velice důležitou součástí neziskového sektoru jsou nadace, které jsou charakterizované jako účelové sdružení majetku.

Předmětem této bakalářské práce je problematika financování a hospodaření konkrétní nestátní neziskové organizace.

Druhá kapitola se nejprve zabývá zákonem o nadacích a nadačních фондах, který nadace upravoval do roku 2014. Poté se zaměří na nový občanský zákoník a na změny, které s tímto zákonem přichází. Další část obsahuje změny v účetnictví a ve zdanění nadací v letech 2013 až 2014.

Třetí kapitola charakterizuje obecné principy financování neziskového sektoru a dále rozebere konkrétní možnosti financování nadací. Nakonec se tato kapitola zabývá vybranou Nadací Partnerství, kterou stručně charakterizuje a popíše její činnosti.

Čtvrtá kapitola obsahuje praktickou část, ve které je provedena analýza výkazů za rok 2012, 2013 a 2014. Je zde provedena vertikální a horizontální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztrát. Vertikální analýzou se u jednotlivých položek zjistí podíl, kterým se účastní na celkové sumě těchto položek. Druhá analýza je horizontální analýza. Touto analýzou se naopak srovnáním změn mezi rokem 2012 a 2013, 2013 a 2014 zjistí procentní změna jednotlivých druhů položek rozvahy a výkazu zisku a ztrát v čase.

Cílem této práce je komparace právní úpravy, účetnictví a zdaňování nadací v období 2013 až 2016 a provedení vertikální a horizontální analýzy výkazů vybrané nadace v letech 2012 až 2014.

V práci byla použita metoda analýzy, popisu a komparace.

2 Změny v právní úpravě, v účetnictví a zdaňování nadací v letech 2013 až 2016

V dnešní době plní **nevýdělečné organizace významnou úlohu**. Při naplnění svých funkcí a činností přispívají k celospolečenskému blahobytu celé společnosti. Společným znakem neziskového sektoru je, že **hlavním cílem není dosažení zisku**, přestože výsledkem hospodaření zisk být může. Tento dosažený zisk musí být znovu vložen do hlavní činnosti, či rozvoje smyslu existence organizace. Smysl existence organizace, nebo-li poslání nevýdělečné organizace, musí být definován ve zřizovacích listinách, stanovách, v zákonech, v zakládacích smlouvách nebo v zakládacích listinách. [5]

Tyto organizace často vyplňují mezeru v trhu, tím že poskytují služby nebo statky různým zájemcům, kteří je nemohou jiným způsobem získat.

Typickými znaky neziskových organizací jsou:

- a) institucionalizované (organized),
- b) soukromé (private),
- c) neziskové (non-profit),
- d) samosprávné a nezávislé,
- e) dobrovolné. [2]

Urbancová a Kryšková (2008) tvrdí, že tyto subjekty mohou mít různé zdroje příjmů:

- a) příjmy ze státního rozpočtu republiky,
- b) příjmy od orgánů místní samosprávy,
- c) příspěvky na provoz nebo na investice od zřizovatele,
- d) dotace,
- e) dary,
- f) příjmy z hlavní nebo vedlejší činnosti,
- g) příjmy z reklam,
- h) pronájmů,
- i) členské příspěvky,
- j) příjmy z veřejných sbírek,
- k) výnosy kostelních sbírek, atd.

Neziskové organizace lze rozlišit na státní a nestátní nebo nevládní organizace. Státní neziskové organizace zřizuje stát, kraje, obce, případně jejích organizační složky státu. Do této skupiny patří především organizační složky státu a příspěvkové organizace. Nestátní neziskové organizace, jsou zřizovány nejčastěji občany, mají charakter právnických osob, jak uvádí Dobrozenský (2015).

2.1 Právní úprava nadací

Do roku 2014 byl pro nadace stěžejní zákon **o nadacích a nadačních fondech č. 227/1997 Sb.** Po té nabyt v platnosti **zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník**. Nadaci, jako všechny neziskové organizace, nelze založit s cílem dosažení zisku. Tato organizace je zakládána k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu.

2.1.1 Zákon o nadacích a nadačních fondech

V Hlavě I v základním ustanovení, v § 1 je **charakterizována nadace nebo nadační fond, a to jako účelové sdružení majetku**, které je zřízeno a vzniká pro dosahování obecně prospěšných cílů. Obecně prospěšný cíl je v rámci tohoto zákona definován jako rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana přírodního prostředí, kulturních památek a tradic a rozvoj vědy, vzdělání, tělovýchovy a sportu. Nadace je právnickou osobou, jejíž název musí obsahovat označení „nadace“.

V § 2 je upraven majetek nadace, který je tvořen **nadačním jměním** a ostatním majetkem. Nadační jmění se skládá z peněžní a nepeněžní hodnoty vkladů a nadačních darů zapsaných v nadačním rejstříku. Nadačním příspěvkem je chápáno vše, co je nadací poskytnuto třetí osobě k účelu, pro který byla nadace zřízena. Naopak vše, co je poskytnuto třetí osobou nadaci k dosahování účelu, pro který byla nadace zřízena, se chápe jako nadační dar.

Hlava II § 3 upravuje **zřízení nadace**. Nadace se zřizuje písemnou smlouvou, uzavřenou mezi zřizovateli nebo zakládací listinou a to pouze pokud je zřizovatel jediný, anebo **závětí**. Celková hodnota nadačního jmění musí být vyšší než **500 000 Kč** a po dobu trvání nadace nesmí pod tuto hodnotu klesnout.

Jednání orgánů nadace, podmínky pro poskytování nadačních příspěvků, popřípadě okruh osob, kterým je neposkytovat, upravuje **statut nadace**, což upravuje § 4. Statut nadace vydá správní rada do 30 dnů ode dne vzniku nadace, dále má správní rada také v pravomoci

rozhodnutí o změnách statutu. Povinností je na požádání zpřístupnit statut, do kterého musí být možno nahlédnout a pořídit výpisy či opisy.

Podle § 5 **nadace vzniká ode dne zápisu do rejstříku**. Nejprve musí zřizovatel nebo vykonavatel závěti nebo osoba k tomu písemně zmocněna podat návrh na zápis nadace do rejstříku. Součástí rejstříku, který je veřejným seznamem, je i statut nadace a její výroční zpráva.

Aby nadace **zanikla**, musí se provést výmaz z rejstříku. Dle Hlavy III. § 7 odst. 2 zániku předchází její zrušení s likvidací nebo bez likvidace. Nadace se zruší pokud:

- a) bylo dosaženo účelu, pro který byla zřízena,
- b) bylo rozhodnuto soudem o zrušení nadace,
- c) bylo rozhodnuto o úpadku, nebo pokud byl zamítnut insolvenční návrh, z důvodu, že majetek nepostačuje k úhradě nákladů insolvenčního řízení.

„Soud na návrh zřizovatele, vykonavatele závěti, správní rady nebo osoby, která osvědčí právní zájem, nadaci zruší, jestliže:

- a) nadační jmění trvale nepřináší žádný výnos a nadace nemá jiný majetek a nemůže tak plnit účel, pro který byla zřízena,*
- b) došlo ke snížení nadačního jmění pod 500 000 Kč a nadace ve stanovené lhůtě nerozhodla o navýšení jmění z ostatního majetku ani o vnitrostátní fúzi sloučným s jinou nadací.“* Tak uvádí zákon č. 227/1997 Sb. (Hlava III, § 7 odst. (4)).

Hlava IV upravuje orgány nadace, mezi povinný orgány patří správní rada (§ 10 - § 16), dozorčí rada (§ 17 - § 19) a revizor (§ 20).

Správní rada je statutárním orgánem nadace a má za úkol:

- a) spravování majetku,
- b) řízení činnosti nadace,
- c) rozhodování o všech záležitostech nadace.

Mezi povinnosti správní rady patří například:

- a) vydání statutu a rozhodování o jeho změnách,
- b) schvalování rozpočtu a jeho změny,
- c) schvalování roční účetní závěrky a výroční zprávy,

d) rozhodování o zvýšení, či snížení nadačního jmění, atd.

Pokud nadační listina nestanoví jinak, správní rada musí mít vždy alespoň **3 členy** a celkový počet členů správní rady **musí být dělitelný třemi**. Členem správní rady může být pouze fyzická osoba. Tato osoba musí být způsobilá k právním úkonům, bezúhonná a nesmí být ona, ani osoba jí blízká k nadaci v pracovně právním vztahu. A také to nemůže být FO, ani osoba jí blízká, které se poskytují prostředky k plnění účelu nadace. Funkční období trvá tři roky. Členství ve správní radě zaniká uplynutím funkčního období, úmrtím, odvoláním nebo odstoupením.

Dalším orgánem nadace je **dozorčí rada**, tento orgán má kontrolní charakter. Povinnost zřízení dozorčí rady je v případě, že nadační jmění je ve výši 5 mil. Kč.

Mezi povinnostmi dozorčí rady patří např.:

- a) kontrolovat plnění podmínek stanovených pro poskytování nadačních příspěvků,
- b) přezkoumávat roční účetní závěrku a výroční zprávu,
- c) alespoň 1x za rok podat zprávu o výsledcích své činnosti správní radě, atd.

Člen dozorčí rady nemůže být zároveň členem správní rady nebo osoba, která má oprávnění jednat jako zástupce nadace.

Posledním orgánem nadace je **revizor**. V případě, že není zřízena dozorčí rada, tak revizor plní její funkci.

Použití majetku nadace upravuje Hlava V konkrétně § 21, který říká, že nadace může svůj majetek využít pouze v souladu s účelem a podmínkami stanovenými v nadační listině nebo ve statutu jako nadační příspěvek nebo k úhradě nákladů na ostatní činnosti k naplnění účelu nadace a k úhradě nákladů na správu nadace. **Náklady, které souvisejí se správou nadace**, se musí vést **odděleně** od nadačních příspěvků.

Nadace **nesmí svým jménem podnikat** až na výjimky, které jsou uvedeny v § 23. Mezi tyto výjimky se řadí pronájem nemovitostí, pořádání loterií, tombol, veřejných sbírek, kulturních, společenských, sportovních a vzdělávacích akcí.

Hlava VI § 24 - § 26 upravuje **účetnictví a výroční zprávu**. Účetnictví se vede podle zvláštních předpisů. Nadace má povinnost mít roční účetní závěrku ověřenou auditorem. Dále má povinnost ve lhůtě, kterou stanoví správní rada vypracovat výroční zprávu. Tato

lhůta nesmí být delší než šest měsíců od skončení hodnoceného období. V případě, že se po zveřejnění výroční zprávy zjistí skutečnosti, kvůli kterým je třeba výroční zprávu opravit, je nezbytné toto provést a zveřejnit bez zbytečného odkladu. Je nutné **výroční zprávu uložit do sbírky listin** do 30 dnů od schválení zprávy správní radou.

2.1.2 Nadace podle občanského zákoníku

Nový zákoník, který je platný od 1. 1. 2014, **řadí nadace** spolu s **nadačním fondem mezi Fundace**. Upravuje je § 303 – § 401. NOZ charakterizuje fundace jako právnickou osobu, která je vytvořena majetkem vyčleněným k určitému účelu. V případě, že něco není upraveno v § 303 - § 401, použije se obecná právní úprava právnických osob, což je § 118 - § 209 NOZ.

Dále upravuje založení nadace, statut nadace, vznik nadace, změnu sídla, změnu nadační listiny, zvláštní ustanovení o změně účelu nadace, vklad do nadace, majetek nadace a nadační kapitál, zvýšení nadačního kapitálu, společná ustanovení, přidružený fond, nadační příspěvek, náklady správy, výroční zprávu, správní radu, dozorčí radu, revizora, zrušení nadace s likvidací, přeměnu nadace a změnu právní formy nadace na nadační kapitál.

„Zakladatel zakládá nadaci k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Účel nadace může být veřejně prospěšný, spočívá-li v podpoře obecného blaha, i dobročinný, spočívá-li v podpoře určitého okruhu osob určených jednotlivě, či jinak. Zakazuje se založit nadaci za účelem podpory politických stran a hnutí nebo jiné účasti na jejich činnosti. Zakazuje se založit nadaci sloužící výlučně vyděleným cílům. Plní-li nadace zakázaný účel, soud ji i bez návrhu zruší a nařídí její likvidaci.“ (NOZ 2015 § 306)

Paragraf 307 upravuje podnikání nadací. **Nadace může podnikat, pokud je podnikání vedlejší činností** a příjmy z podnikání slouží jen k podpoře jejího účelu. Tato možnost může být vyloučena v nadační listině. Nadace nesmí být neomezeně ručícím společníkem v obchodní společnosti.

Založení nadace, které je upraveno § 309, probíhá pomocí **zakládacích listin**, a to i v případě, pokud je zakladatelů více. Nadaci již nelze zřídit závětí, ale **pro případ smrti**.

Nově je třeba v nadační listině uvést **výši nadačního kapitálu a určit správce vkladů**, § 310. **Statut nadace** může být vydán společně s nadační listinou. V případě, že se statut nevydá společně s nadační listinou, vydá jej správní rada do jednoho měsíce ode dne

vzniku nadace. Statut musí upravit alespoň způsob jednání orgánů a podmínky pro poskytování nadačních příspěvků nebo také okruh osob, kterým je lze poskytovat, § 314. **Nadace vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku.** Zakladatel podá návrh na zápis do tohoto rejstříku. V případě, že to není možné, podá tento návrh správní rada, což upravuje § 315.

Nadace a nadační fondy se zapisují dle zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, Hlava III díl 3 § 31 do nadačního rejstříku.

Nadační jistina a ostatní majetek tvoří celkový majetek nadace. Nadační jistina musí mít celkovou hodnotu **alespoň ve výši 500 000 Kč.** Peněžní vyjádření nadační jistiny je nadační kapitál, který se zapisuje do veřejného rejstříku, § 335 - § 337.

Pokud nadační kapitál nebo obrat nadace za uplynulé účetní období **dosáhne 5 milionů Kč,** musí být řádná, mimořádná nebo konsolidovaná účetní závěrka **ověřena auditorem.** Nadace je povinná mít účetní závěrku ověřenou auditorem, i pokud se rozhoduje o zvýšení nebo snížení nadačního kapitálu, anebo o přeměně nadace.

Orgány nadace, které upravuje § 362 až § 372, jsou také **správní a dozorčí rada a revizor.** Správní rada musí mít alespoň 3 členy, pokud nadační listina neurčí jinak, funkční období je pětileté a lze člena volit opakovaně. Počet členů správní rady již **nemusí být dělitelný třemi.** Dozorčí rada má funkci kontrolní a revizní. Musí mít minimálně 3 členy. Pokud neurčí nadační listina jinak, volí a odvolává si dozorčí rada svoje členy sama. Funkční období revizora je pětileté, v případě, že revizorem je PO, může být zvolen na dobu neurčitou.

Dle NOZ § 353 se rozšiřuje okruh osob, kterým **nelze poskytnout nadační příspěvek.** Například nelze poskytnout nadační **příspěvek členům orgánu nadace, svému zakladateli, zaměstnanci, ani osobě jim blízké.** Osoba, která přijala nadační příspěvek, jej může použít pouze při splnění ujednaných podmínek. Nadace může požadovat prokázání způsobu použití tohoto příspěvku, § 354.

Nadace má povinnost účtovat odděleně o nákladech na její správu, nadačních příspěvcích a ostatních činnostech, § 356. Dále má nadace povinnost **sestavit výroční zprávu** do šesti měsíců od konce účetního období. Výroční zprávu musí do 30 dnů od schválení správní radou, uveřejnit a zpřístupnit ve svém sídle. Ve veřejném rejstříku do výroční zprávy může nahlížet a činit si z ní výpisy, opisy či kopie každý, § 360 a § 361.

Pokud se dosáhne účelu, pro který byla nadace založena, **nadace se zruší** a správní rada zvolí likvidátora. Likvidátor pro vyrovnaní dluhů nadace zpeněží likvidační podstatu. S likvidačním zůstatkem dále naloží podle nadační listiny. Likvidační zůstatek může získat jiná nadace, obec, stát a nově i kraj, § 376, § 378, § 380.

Tab. 2.1 Srovnání podmínek pro činnost nadací podle zákona o nadacích a nadačních fondech a podle nového občanského zákoníku

Kritérium	Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
Poslání, cíl, účel, hlavní činnost	Nadace jsou účelová sdružení majetku pro dosahování obecně prospěšných cílů. Obecně prospěšným cílem je zejména rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv nebo jiných humanitárních hodnot, ochrana přírodního prostředí, kulturních památek, tradic a rozvoj vědy, vzdělání, tělovýchovy a sportu.	Zakladatel zakládá nadaci k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Účel nadace může, být veřejně prospěšný, spočívá-li v podpoře obecného blaha, i dobročinný spočívali v podpoře určitého okruhu osob určených jednotlivě, či jinak.
Vznik	Den zápisu do rejstříku .	Dnem zápisu do veřejného rejstříku .
Založení	Písemná smlouva, zakládací listina, závěť.	Nadační listina, kterou může být zakládací listina nebo pořízení pro případ smrti
Zánik	Den výmazu z rejstříku	Výmaz z veřejného rejstříku
Jmění	Nadační jmění vyšší než 500 000 Kč.	Před vznikem alespoň 500 000 Kč , nadační jistina (vklady do nadace + nadační dary) nadační kapitál (peněžní vyjádření nadační jistiny), zapisuje se do veřejného rejstříku
Podnikání	Nadace nesmí vlastním jménem podnikat.	Může podnikat (vedlejší činnost)
Nadační příspěvky	Nelze poskytovat členům orgánů a revizorovi.	Nadace nesmí poskytnout nadační příspěvek osobě, která je členem orgánu, zaměstnancem ani osobě jim blízké.

Kritérium	Zákon č. 227/1997 Sb., o nada- cích a nadačních fondcích	Zákon č. 89/2012 Sb., občán- ský zákoník
Náklady na správu	Omezení nákladů na správu je součástí statutu , vedou se oddě- leně od nadačních příspěvků.	Nadace mají povinnost vést ná- klady na správu odděleně od nadačních příspěvků.
Audit účetní závěrky	Nadace mají povinnost auditu vždy .	Nadace mají povinnost auditu účetní závěrky, jestliže nadační kapitál nebo obrat za účetní ob- dobí je vyšší než 5 mil. Kč nebo se rozhoduje o zvýšení nebo snížení nadačního kapitálu.
Náležitosti výroční zprávy	Povinnost uložení výroční zprá- vy u rejstříkového soudu .	Povinnost uložení výroční zprá- vy ve veřejném rejstříku .
Dozorčí rada	Nadace zřizuje dozorčí radu, jestliže nadační jmění je vyšší než 5 mil. Kč .	Nadace zřizuje dozorčí radu, jestliže nadační kapitál je vyšší než 5 mil. Kč .
Likvidační zůstatek	Likvidační zůstatek přechází na jinou nadaci, obec nebo stát .	Likvidační zůstatek nadace mů- že přejít na jinou nadaci, obec, kraj nebo stát .

Zdroj: [14], vlastní zpracování

2.2 Účetnictví nadací

Účetnictví nadací se řídí dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhlášky č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 53/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví a Českých účetních standardů č. 401 až č. 414.

2.2.1 Účetnictví nadací před rokem 2016

Předmětem účetnictví dle § 2 zákona o účetnictví je nejen účtování **o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, ale také účtování o stavu a pohybu závazků a jiných pasiv**, dále také **o nákladech, výnosech** a v neposlední řadě **o výsledku hospodaření**.

Účetní jednotky podvojnými zápisy účtují o takových skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví. Zápisy s těmito skutečnostmi časově a věcně souvisí. Účetní období je chápáno jako 12 nepřetržitě po sobě jdoucích měsíců. Toto období se buď shoduje s kalendářním rokem, nebo je hospodářským rokem, který může začínat pouze prvním dnem jiného měsíce než je leden, § 3.

Účetní závěrku, upravenou v § 18, tvoří **rozvaha, výkaz zisku a ztrát a příloha**, která vysvětluje a doplňuje informace obsažené v rozvaze a výkazu zisku a ztrát. Příloha také obsahuje informace o nedoplatecích evidovaných v evidenci daní u orgánů Finanční správy České republiky a orgánů Celní správy České republiky. V některých případech může účetní závěrka obsahovat přehled o peněžních tocích nebo přehled o změnách vlastního kapitálu. Účetní závěrka dle §18 odst. 2 musí **vždy obsahovat**:

- a) jméno a příjmení, obchodní firmu nebo název účetní jednotky,
- b) identifikační číslo osoby, pokud má účetní jednotka toto číslo přiděleno,
- c) právní formu účetní jednotky,
- d) předmět podnikání nebo jiné činnosti, případně účel pro, který byla zřízena,
- e) rozvahový den, nebo jiný den, ke kterému je účetní závěrka sestavována,
- f) okamžik sestavení účetní závěrky.

Dle dalšího odstavce je účetní jednotka povinna sestavit účetní závěrku buď v plném rozsahu, nebo ve zjednodušeném rozsahu. Účetní závěrku může ve zjednodušeném rozsahu sestavit ta účetní jednotka, která není povinna mít účetní závěrku ověřenou auditorem, nestanoví-li zákon jinak.

Účetní závěrka se sestavuje **k rozvahovému dni**. Rozvahovým dnem je den, kdy se uzavírají účetní knihy. Účetní jednotka sestavuje buď **řádnou účetní závěrku**, která se sestavuje k poslednímu dni účetního období, nebo **mimořádnou účetní závěrku**, která se sestavuje v ostatních případech, což upravuje § 19.

Paragraf 20 upravuje **ověřování účetní závěrky auditorem**, v odstavci 1 písm. e, který se týká právě nadací je uvedeno, že účetní závěrku má povinnost mít účetní jednotka ověřenou auditorem, pokud tuto povinnost stanoví zvláštní právní předpis. Tuto povinnost nadacím do roku 2014 upravoval zákon o nadacích a nadačních fondech, následně NOZ.

Výroční zprávu jsou povinny vyhotovit ty účetní jednotky, které mají povinnost auditu, tudíž i nadace, § 21. Úkolem této zprávy je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji výkonnosti účetní jednotky, činnosti a stávajícím hospodářském postavení. Musí obsahovat účetní závěrku, zprávu auditora a také informace:

- a) o skutečnostech, které nastaly až po rozvahovém dni a jsou významné pro naplnění účelu výroční zprávy,
- b) o předpokládaném vývoji činnosti účetní jednotky,

- c) o aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje,
- d) o aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztazích,
- e) o tom, zda účetní jednotka má organizační složku podniku v zahraničí,
- f) požadované podle zvláštních právních předpisů.

Způsoby zveřejňování jsou upraveny § 21a. Povinnost zveřejňování mají ty účetní jednotky, které se zapisují do obchodního rejstříku nebo ty, kterým tuto povinnost stanoví zvláštní právní předpis.

2.2.2 Účetnictví nadací po roce 2016

Po 1. 1. 2016 aktualizací ZoÚ a vyhlášky č. 504 nastalo hodně změn v účetnictví. Nejvýznamnější změnou pro nadace je kategorizace účetních jednotek. Nové rozdělení účetních jednotek je uvedeno v tab. 2.2.

Tab. 2. 2 Kategorizace účetních jednotek

Kritéria	Mikro ÚJ	Malá ÚJ	Střední ÚJ	Velká ÚJ
	nepřekročí alespoň 2 kritéria			překročí alespoň 2 kritéria
Aktiva celkem	9 mil. Kč	100 mil Kč	500 mil Kč	500 mil Kč
Roční úhrn čistého obratu	18 mil. Kč	200 mil Kč	1 000 mil. Kč	1000 mil Kč
Průměrný počet zaměstnanců	10	50	250	250

Zdroj: [10], vlastní zpracování

Paragraf 1d vymezuje některé pojmy:

1. Aktiva celkem = úhrn aktiv zjištěných z rozvahy.
2. Roční úhrn čistého obratu = výše výnosů snížena o prodejní slevy, dělena počtem započatých měsíců, po které trvalo účetní období a vynásobena 12.
3. Průměrný počet zaměstnanců = průměrný přepočtený evidenční počet zaměstnanců podle metodiky Českého statistického úřadu.

V závislosti na kategorizaci účetních jednotek se mění **i podmínky pro ověření účetní závěrky auditorem**. „Řádnou nebo mimořádnou účetní závěrku jsou povinny mít ověřenou auditorem, kterého účetní jednotka určí způsobem stanoveným v zákoně upravujícím činnost auditorů, účetní jednotky, **kterým tuto povinnost stanoví zvláštní právní předpis, a dále:**

- a) *velké účetní jednotky s výjimkou vybraných účetních jednotek, které nejsou subjekty veřejného zájmu,*
- b) *střední účetní jednotky,*
- c) *malé účetní jednotky, pokud jsou akciovými společnostmi nebo svěřenskými fondy podle občanského zákoníku a k rozvahovému dni účetního období, za nějž se účetní závěrka ověřuje a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly alespoň jednu z uvedených hodnot*
 - 1. *aktiva celkem 40 mil. Kč,*
 - 2. *roční úhrn čistého obrátu 80 mil Kč,*
 - 3. *průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50,*
- d) *ostatní malé účetní jednotky, pokud k rozvahovému dni účetního období, za nějž se účetní závěrka ověřuje, a účetního období bezprostředně předcházejícího, překročily nebo již dosáhly alespoň 2 hodnoty uvedené v písmeni c) bodech 1 až 3. “ (ZoÚ, §20, odst. 1)*

Paragraf 9 upravuje **rozsah vedení účetnictví**. V odstavci 3 a 4 je upraven zjednodušený rozsah, který může vést účetní jednotka pokud:

- a) tak u příspěvkové organizace rozhodne její zřizovatel, nebo
- b) je malou účetní jednotkou nebo mikro účetní jednotkou a nemá povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem a současně je:
 - a. spolkem, pobočným spolkem,
 - b. odborovou organizací, pobočnou odborovou organizací, mezinárodní odborovou organizací a pobočnou mezinárodní odborovou organizací,
 - c. organizací zaměstnavatelů, pobočnou organizací zaměstnavatelů,
 - d. církví a náboženskou společností, nebo církevní institucí, která je právnickou osobou evidovanou podle zákona upravujícího postavení církví a náboženských společností,
 - e. obecně prospěšnou společností,
 - f. nadačním fondem,**
 - g. ústavem,
 - h. společenstvím vlastníků jednotek, nebo
 - i. bytovým a sociálním družstvem.

Jak je z výše uvedeného textu patrné, nadace **mají povinnost vždy vést podvojně účetnictví** v plném rozsahu.

Další významnou změnou je **účtování zásob vlastní činnosti**. Dle Českého účetního standardu pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání č. 410

zásoby, jak vyplývá ze změn provedených oznámením MF čj. MF – 55739/2015/28 ve Finančním zpravodaji č. 3/2016 se účtové skupiny 61, 62 ruší a nahrazuje je skupiny 56 – Změny stavu zásob vlastní činnosti a 57 – Aktivace. Účtování viz schéma 2.1 a 2.2.

Schéma 2. 1 Účtování zásob vlastní činnosti způsob „A“

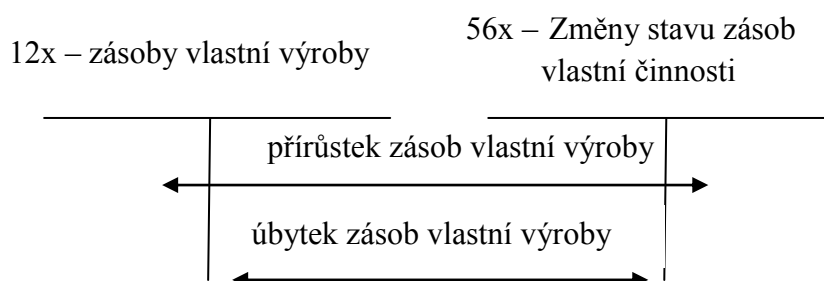
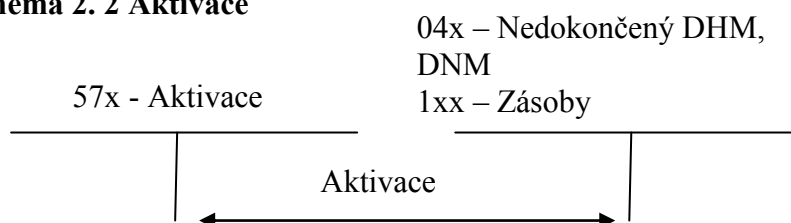


Schéma 2. 2 Aktivace



Zdroj: [6], [7], vlastní zpracování

Tab. 2.3 Účetnictví nadací před rokem 2016 a po roce 2016

Kritéria	Před rokem 2016	Po roce 2016
Kategorizace	Zákon neupravoval.	Mikro, malá, střední velká skupina účetních jednotek.
Účetní závěrka	Rozvaha, VZZ, příloha.	Rozvaha, VZZ, příloha. Malé a mikro ÚJ nemají povinnost sestavovat přehled o peněžních tocích a změnách vlastního kapitálu .
Audit	Pokud tak stanoví zvláštní právní předpis.	Mění se v závislosti na kategorizaci účetních jednotek.

Kritéria	Před rokem 2016	Po roce 2016
Účtování zásob vlastní výroby	Přírůstek 12x/61x Úbytek 1x/12x	Přírůstek 12x/56x Úbytek 56x/12x
Účtování aktivace	1xx,04x/62x	1xx,04x/57x
Výroční zpráva	ÚJ, které mají povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem.	

Zdroj: [10], [6], [7], vlastní zpracování

2.3 Zdanění nadací

2.3.1 Zdanění nadací v roce 2013

Paragraf 17 zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., říká, že poplatníkem daně z příjmů PO je vždy ta osoba, která není FO, dále jsou to organizační složky státu, podílové fondy, fondy obhospodařované penzijní společnostmi a transformovaný fond. Nadace jsou PO, tudíž se vždy řadí mezi poplatníky.

Pro nadace jsou vždy předmětem daně dle § 18 odst. 3 **příjmy z reklam, z členských příspěvků a příjmy z nájemného** s výjimkou pronájmu a prodeje státního majetku, které jsou podle zvláštního předpisu příjmem státního rozpočtu.

Naopak předmětem daně nejsou dle § 18 odst. 4 příjmy:

- z činností vyplývajících z jejich poslání, musí být splněna podmínka, že náklady, které jsou vynaložené na provádění těchto činností, tyto příjmy převyšují;
- z příspěvků na provoz**, z dotací a z ostatních podpor, které plynou ze státního rozpočtu, rozpočtu kraje a rozpočtu obce, poskytnutých podle zvláštních právních předpisů,
- z úroků z vkladů uložených na běžném účtu**,
- z úplatných převodů a úplatného užívání státního majetku** mezi organizačními složkami státu a státními organizacemi;
- z bezúplatného nabytí nemovitosti** a movité věci podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a z jejich prvního prodeje.

Splnění podmínky, že náklady převyšují výnosy, se posuzuje **za celé zdaňovací období** podle jednotlivých druhů činností, což je upraveno v § 18 odst. 6. Podle následujícího odstavce 7 musí nadace v účetnictví vést odděleně příjmy, které jsou předmětem daně, od

příjmů, které naopak předmětem daně nejsou nebo předmětem daně jsou, ale jsou od daně osvobozeny. Tato povinnost musí být splněna nejpozději ke dni účetní závěrky. Stejně podmínky platí pro vykazování nákladů (výdajů).

Nadace si mohou dle § 20 odst. 7 **základ daně snížit až o 30 %**, maximálně do výše 1 000 000 Kč, musí ovšem takto získané prostředky dále použít ke krytí nákladů, které souvisí s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně. Tyto získané prostředky musí využít nejpozději do 3 zdaňovacích období. Pokud 30 % snížení dosahuje méně než 300 000 Kč, mohou si nadace odečíst částku ve výši 300 000 Kč, maximálně do výše základu daně.

2.3.2 Zdanění nadací v letech 2014 až 2016

V roce 2014 daňový zákon § 17a odst. 1 přináší novinku v definování **veřejně prospěšného poplatníka**. Veřejně prospěšným poplatníkem je chápán takový poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním.

V dalším odstavci je uvedeno, že veřejně prospěšným poplatníkem není:

- a) obchodní korporace,
- b) Česká televize, Český rozhlas a Česká tisková kancelář,
- c) profesní komora nebo poplatník založený za účelem ochrany a hájení podnikatelských zájmů svých členů, u nichž nejsou členské příspěvky osvobozeny od daně s výjimkou organizace zaměstnavatelů,
- d) zdravotní pojišťovna,
- e) společenství vlastníků jednotek a
- f) **nadace,**
 - a. **která dle svého zakladatelského jednání slouží k podpoře osob blízkých zakladateli nebo**
 - b. **jejíž činnost směřuje k podpoře osob blízkých zakladateli.**

„U veřejně prospěšného poplatníka nejsou předmětem daně:

- a) *nepodnikatelské činnosti, pokud výdaje (náklady), které jsou vynaložené podle tohoto zákona v souladu s prováděním této činnosti, jsou vyšší,*

- b) *dotace, příspěvek, podpora nebo jiná obdobná plnění z veřejných rozpočtů,*
- c) *podpora od Vinařského fondu,*
- d) *výnos daně, poplatku nebo jiného obdobného peněžitého plnění, které plynou obci nebo kraji,*
- e) *úplata, která je příjmem státního rozpočtu za*
 - a. *převod nebo užívání státního majetku mezi organizačními složkami státu a státními organizacemi*
 - b. *nájem a prodej státního majetku,*
- f) *příjmy z bezúplatného nabytí věci podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. “ (ZDzP §18a odst. 1)*

V druhém odstavci tohoto zákona je uvedeno, že do předmětu daně se vždy řadí příjem z reklamy, **v podobě úroku**, z členského příspěvku, z nájemného s výjimkou nájmu státního majetku.

Dle § 19 odst. 1 písm. r. je nově pro nadace, které jsou veřejně prospěšným poplatníkem, **osvobozen výnos nadace z majetku vloženého do nadační jistiny a příjem z jeho prodeje**, pokud je splněna podmínka, že tento příjem slouží pouze k účelu, ke kterému byla nadace zřízena, a pokud tento příjem nebyl použit v rozporu se zákonem.

Veřejně prospěšný poplatník, kromě obce, kraje, poskytovatele zdravotních služeb a profesní komory a poplatníka založeného za účelem ochrany a hájení podnikatelských zájmů svých členů, kteří nejsou organizací zaměstnavatelů, může dle § 20 odst. 7 snížit svůj základ daně o:

- a) 30 % maximálně však o 1 000 000 Kč,
- b) použije-li takto získané prostředky ke krytí nákladů, které souvisí s činnostmi, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně a to nejpozději ve 3 bezprostředně následujících zdaňovacích obdobích.

Pokud 30 % snížení činí méně než 300 000 Kč, lze odečíst 300 000 Kč, maximálně do výše základu daně.

Zdanění nadací v roce 2015 a 2016

V tomto roce nevznikly ve zdanění pro nadace žádné zásadní změny.

Tab. 2.4 Zdanění nadací v letech 2013-2016

Kritérium	Úprava v roce 2013	Úprava v roce 2014, 2015, 2016
Poplatník	§ 17 Poplatník je osoba, která není FO.	§ 17a Veřejně prospěšný poplatník je poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem... vykonává svou hlavní činnost, kterou není podnikání.
Předmět daně	Upravuje § 18 odst. 4	Upravuje § 18a odst. 1
	§ 18 odst. 3 Předmětem daně jsou vždy příjmy z reklam, z členských příspěvků a příjmy z nájemného.	§ 18a odst. 2 Předmětem daně jsou vždy příjmy z reklamy, z členského příspěvku, v podobě úroku , z nájemného s výjimkou nájmu státního majetku.
Osvobození od daně	§ 19 odst. 1 písm. r Výnos nadace z majetku vloženého do nadační jistiny a příjem z jeho prodeje.	
Položky snižující základ daně	§ 20 odst. 7 Nadace si může ZD snížit o 30 % max. o 1 000 000 Kč. Pokud je 30 % snížení nižší než 300 000 Kč, může si nadace odečíst až 300 000 Kč max. do výše ZD.	

Zdroj: [12], vlastní zpracování

3 Zdroje financování nadací a charakteristika vybrané nadace

3.1 Financování nadací

V této podkapitole budou řešeny nejprve všeobecné principy financování neziskového sektoru a poté se tato podkapitola zaměří na financování nadací.

Pro úspěšné fungování neziskové organizace, a to jak veřejného sektoru tak i soukromého, musí **organizace zajistit financování v dostatečné výši a ve vhodné struktuře**. Tyto získané zdroje použije organizace na krytí nákladů svého fungování a na činnosti, které vyvíjí. [4]

„Principy financování ve všeobecnosti určují postoje k neziskovým organizacím, a to jak se tyto organizace chovají ve vztahu klient – nezisková organizace – financující orgán (donátor). Mezi základní obecné principy financování neziskové organizace i neziskového sektoru patří:

- a) *vícezdrojovost,*
- b) *samofinancování a fundraising,*
- c) *neziskovost (neziskové rozdělování zdrojů),*
- d) *osvobození od daní.“* Stejskal (2012, s. 94)

Vícezdrojovost

Vícezdrojovost lze charakterizovat jako **snahu o využívání a získávání více zdrojů financování organizace**. Není žádoucí být závislý na jednom zdroji, který by mohl selhat. Většina dárců si dokonce klade podmínku, aby si organizace zabezpečila i další zdroje, resp. využila vlastní zdroje. [4]

Zdroje financování neziskového sektoru lze rozdělit do **několika klasifikací podle různých kritérií**. Podle hlavních kritérií lze obecně zdroje financování rozdělit následovně:

- a) Způsob získání:
 - a. interní (vlastní) zdroje,
 - b. externí (cizí) zdroje.
- b) Charakter zdrojů:

- a. finanční zdroje,
 - b. nefinanční zdroje (know-how, věcné dary,...).
- c) Původ zdrojů:
 - a. domácí, místní zdroje,
 - b. zahraniční zdroje.
- d) Financující subjekt, resp. sektor:
 - a. veřejné zdroje:
 - i. státní správa,
 - ii. samospráva,
 - iii. mezinárodní instituce,
 - iv. daňová asignace.
 - b. soukromé zdroje:
 - i. nadace,
 - ii. podnikatelské subjekty,
 - iii. individuální dárci,
 - iv. církve a náboženské společnosti. [4]

Samofinancování a fundraising

Tyto finanční a nefinanční zdroje, které nezisková organizace získává pro její činnosti, může organizace vytvářet buď **vlastními schopnostmi**, anebo je může získávat **z vnější**. Pokud má organizace možnost získávat příjmy z vlastní činnosti¹, lze o ní říci, že je tzv. samofinancována. Samofinancováním lze rozumět podnikatelskou či jinou hospodářskou činnost organizace. Je to způsob jak zajistit různé druhy příjmů, mimo dotačních příjmů. Čím vyšší má organizace míru samofinancování, s přihlédnutím k financování z vlastních zdrojů, tím je vyšší míra nezávislosti organizace. I když nadace nejsou založeny primárně za účelem dosažení zisku, tak jsou stále více nuceny rozčleňovat svoje zdroje, a tudíž využít k podpoře nezávislosti a stability činnosti i těch výdělečných aktivit. [4]

Mnoho neziskových organizací k samofinancování využívá **získávání externích zdrojů**, neboli **fundraisingu**. V tomto případě se fundraising charakterizuje jako aktivní činnost neziskových organizací, která je zaměřena na získávání vnějších finančních a nefinančních zdrojů. Tento způsob samofinancování je zaměřen na dobročinnost oslovovaných dárců. Ide-

¹ Např. prodejem vlastních výrobků, služeb, příjmy z finančních investic, z podnikání, z hmotného a nehmotného majetku,...

ální situace vypadá tak, že se nadaci podaří s těmito dárci vybudovat vzájemně korektní vztah či dlouhodobé partnerství. Výsledkem fundraisingu může být například získání dodatečných finančních prostředků, hmotných či nehmotných zdrojů, anebo pomoci věcného charakteru². [4]

Neziskovost

Nezisková organizace musí své vytvořené příjmy nebo zisky použít **na úhradu nákladů činností souvisejících s naplňováním poslání organizace, což je princip neziskovosti**. Naopak u podnikatelských subjektů se zisk může dále rozdělit mezi vlastníky podnikatelského subjektu. K získání důvěry veřejnosti a pozitivního vnímání organizace je třeba zachovat transparentnost neziskového nakládání se zdroji. Tato podmínka je splněna pokud organizace umožňuje zainteresovaným subjektům sledovat rozhodnutí, aktivity a použití finančních zdrojů těchto organizací. **Důležité je otevřené působení neziskové organizace a zpřístupnění informací veřejnosti**. Záměrem je především schopnost organizace prokázat původ svého financování, účelnosti použití prostředků a neziskový princip hospodaření. Zajištění informovanosti dárce o čerpání a použití jeho financí se nejčastěji děje prostřednictvím tiskových zpráv, výročních zpráv a informacích na webových stránkách. [4]

Osvobození od daní

Tento princip osvobození od daní je akceptován **ve všech vyspělých zemích**.

Podle Stejskala (2012) lze zkoumat tři základní daňové režimy pro toky finančních prostředků do a z neziskové organizace, a to:

- a) osvobození finančních toků neziskové organizace od daní (tzv. tax exemption),
 - a. V tomto režimu se obvykle využívá osvobození příjmů z hlavní a podnikatelské činnosti od daně z příjmů PO nebo také osvobození od majetkových daní a od daně z přidané hodnoty.
- b) úlevy na daních neziskových organizací (tzv. tax credit)
 - b. Naopak v tomto režimu nejsou finanční toky osvobozeny od daně, ale z vypočítané daňové povinnosti má možnost organizace využít snížení daňové povinnosti v různé výši.
- c) úlevy na daních přispěvatelům (tzv. tax benefit)

² Příkladem mohou být věcné dary, dobrovolnická práce, know-how, zkušenosti s řízením či správou organizace, informace atd.

- c. Příspěvatelé mohou výši daru uplatnit jako nezdanitelnou část základu daně nebo jako odčitatelnou položku.

3.1.1 Vlastní zdroje

Vlastní zdroje neboli samofinancování lze charakterizovat jako **prostředky organizace, které jsou v kompetenci účetní jednotky**. Tyto prostředky většinou nadace získávají vlastní činností nebo je poskytují vlastní členové. Vlastní zdroje mají vlastnosti, které jsou pro nadaci velice důležité a to především proto to, že o nich **může nadace rozhodovat**, má o nich větší přehled a hlavně **jistotu o tom jaké budou v budoucnu**. Takto získané prostředky se mohou použít třeba na vytvoření finanční rezervy do budoucna a to nejen na určitý projekt či aktivitu ale také pro zvýšení finanční jistoty organizace. Do této skupiny zdrojů patří:

- a) členské (registrační) příspěvky,
- b) příjmy z výkonu hlavní činnosti,
- c) příjmy z doplňkových činností (výdělečných aktivit),
- d) podnikání. [4]

Členské příspěvky

Každoroční **povinnost platit členské příspěvky** je většinou zakotvena přímo **ve stanovách nebo statutu**. Pokud jejich placení vyplývá ze stanov či jiného zřizovacího dokumentu jsou tyto příspěvky **osvobozeny od daně z příjmů**. Nadace při výjimečných situacích může požadovat mimořádné členské příspěvky, příkladem může být např. vyhoření sídla. [4]

Jako nevýhodu členských příspěvků lze uvést to, že rozsah je většinou malý, takže je nelze považovat za strategický zdroj nadace. Naopak výhodou je, že jejich vybírání s sebou nenese skoro žádné riziko a není ani náročné na čas. Na rozdíl od poskytnutí daru dostávají členové určitou protihodnotu, např. slevu na vzdělávací semináře, úhradu předplatného časopisu atd. [1]

Příjmy z doplňkových činností (výdělečné aktivity)

Nadace častokrát vlastní různý majetek. Tento **majetek může nadace využít nejen k plnění účelu**, pro který byla zřízena, ale také **pro získání dalších zdrojů**. Jako příklad lze uvést pronájmy tábořišť, sportovišť, ploch, pozemků, kluboven atd. Volný finanční majetek může nadace také dále investovat, ale v tomto případě by měla být velice opatrná, aby tyto prostředky naopak neztratila. [4] K tomu, že nadace má nadbytek finančních prostředků do-

cháží ojediněle. Může jít například o situaci, kdy dárcé prostřednictvím závěti odkáže větší objem finančních prostředků. Nadace by měla investovat do méně rizikových možností, např. do podílových listů. Velmi rizikové je investování do akcií, proto by měla nadace zvážit, zda tuto možnost úplně nevynechat. Vždy je vhodné vybírat si za partnery zavedené instituce s dobrými referencemi. [1] Častým způsobem doplňkové činnosti je také **poskytování služeb**, mezi nejtypičtější patří poskytování reklamy podnikatelům. Pro získání dalších zdrojů je pro nadace zajímavé také **pořádání akcí** nebo **realizování projektů**, kdy výnosy mohou převýšit náklady, a dosáhne se zisku. Všechny tyto způsoby jak získat dodatečné finanční prostředky podléhají zdanění PO. [4]

Podnikání

Nadace a i další neziskové organizace, které to mají dovoleno právními předpisy, může podnikat. Podnikání je soustavná činnost, která je prováděna samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a za účelem dosažení zisku. Takto získané prostředky musí být dále využity na hlavní činnost. Nadace musí **respektovat příslušné právní předpisy**, získat **živnostenský list** a postupovat podle zákona o živnostenském podnikání. [4]

3.1.2 Cizí zdroje

Nadace, může využít také cizích zdrojů, což jsou zdroje, které **po určité době musí vrátit**. Poskytovatelem těchto zdrojů jsou především banky, velkou je ale nevýhodou úrok. Využívání cizích zdrojů sebou nese i své riziko, kdy při špatném rozhodnutí mohou být způsobeny finanční problémy i jiným organizačním jednotkám v rámci organizační struktury a také může být poškozena pověst celé organizace. [4]

3.1.3 Potencionální zdroje

Potencionální zdroje lze chápat jako nenárokové prostředky, které může nadace získat **na základě žádosti či projektu** od nejrůznějších veřejných orgánů, soukromých organizací i jednotlivců. Patří sem:

- a) příspěvky ze zdrojů Evropské unie,
- b) přímé dotace ze státního rozpočtu,
- c) nepřímé dotace ze státního rozpočtu,
- d) příspěvky územních samospráv (krajů a obcí),
- e) příspěvky od nadací a nadačních fondů,

- f) firemní dárcovství,
- g) individuální dárcovství. [4]

Příspěvky ze zdrojů Evropské unie

Získání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU jsou významné především pro státní neziskové organizace, ale i nadace takto mohou získat zdroje. [4]

Nadace může například využít tzv. operačních programů. Operační programy lze definovat jako základní strategický dokument finanční a technické povahy pro konkrétní tematickou oblast. Touto oblastí může být třeba zaměstnanost, nebo životní prostředí a mnoho dalších. Tyto strategické dokumenty zpracovávají členské země EU, které si stanoví cíle priority, kterých chce v dané oblasti dosáhnout v aktuálním programovacím období. V OP se také nachází popis vzorových aktivit, na které je možné čerpat prostředky s Evropský strukturální a investičních fondů a nalezneme zde také výčet těch, kteří mohou o tyto prostředky žádat. Například v programovém období 2014 – 2020 byly pro Českou republiku vyčleněny prostředky ve výši téměř 24 miliard eur. [17]

Dotace ze státního rozpočtu - přímé

Tyto finanční prostředky může nadace získat **přímo ze státního rozpočtu**, příkladem může být třeba dotace na akce z rozpočtu Ministerstva životního prostředí. Nadace může tyto prostředky získat ve výběrovém řízení na konkrétní projekty a služby neziskových organizací vyhlašované příslušnými státními orgány, nebo jako příspěvky a dotace na základě specifických zákonů, usnesení či nařízení vlády ČR, vyhlášek ministerstev nebo v podobě věřené zakázky³. [4]

Dotace ze státního rozpočtu – nepřímé

Získání prostředků touto cestou je aktuální pouze pro ty nadace, které jsou vnitřně členěny na organizační jednotky a mají své ústředí. Jednotlivá ministerstva si kladou za podmínku, aby velké organizace žádaly o dotace pouze jednou souhrnnou žádostí. Prakticky se jedná o to, že ústředí zpracuje žádost a projekt dle podkladu organizační jednotky, které následně podá ministerstvu. [4]

³ Toto se ovšem týká především organizací, které se zabývají humanitární pomocí, problematikou zdravotně postižených, protidrogovou prevencí, politikou státu vůči uprchlíkům atd. (Stejskal, 2012)

Příspěvky územních samospráv

Nelze opomenout příspěvky z rozpočtů územních samospráv, které mohou být také pro nadace významným zdrojem pro získání finančních prostředků. Mezi velké plus lze zařadit jejich **místní charakter, mohou být lépe zacíleny na regionální priority**. I zde se mohou nalézt určité mínusy, jako třeba to, že se od sebe místně velmi liší a to nejen ve výši, ale také v účelu a způsobu poskytnutí a vyúčtování. Je rozdíl mezi krajem a velkými městy, které mají obvykle zpracované přesné grantové programy a mezi malými obcemi, které poskytnou příspěvek na základě osobního seznámení představitelů obce s danou problematikou. [4]

Příspěvky nadací a nadačních fondů

*„Nadace a nadační fondy jsou sdruženími majetku založenými právě **za účelem podpory předem stanovených aktivit**. Každá nadace je zaměřena na určitou oblast, v rámci které vybírá vhodné projekty. Získání prostředků je náročnější, v případě úspěchu však jde zpravidla o vyšší příspěvky než u jiných zdrojů“* Stejskal, (2012, s. 112)

Jak je uvedeno v podkapitole o Nadaci Partnerství, tak i ona poskytuje příspěvky ostatním nadacím a jiným organizacím.

Firemní dárcovství

Firemní dárcovství je další možností jak nadace mohou získat dodatečné zdroje. Podniky daleko častěji poskytují spíše **hmotný dar než finanční**, nebo také poskytují slevu na své zboží. Cestou k úspěchu může být **oslovení rozhodující osoby**, ať už přímo vzhledem k osobním vztahům, nebo prostřednictvím blízkých osob v podniku pracujících. Podnik může nadaci poskytnout finanční dar z rozpočtu firmy, může uspořádat sbírku mezi zaměstnanci, odvádět určitou část z prodaného zboží. [4]

Individuální dárcovství

Získání finančních prostředků touto cestou bývá pro nadace většinou pouze příležitostné, náhodné a nedá se kvalitně plánovat. Individuální dárcovství lze charakterizovat jako **aktivní přístup nadace k oslovování osob** o přispění na daný prospěšný účel. Největší šanci na úspěch je u větších projektů. [4]

3.2 Nadace Partnerství

Nadaci Partnerství v roce **1991** založily americké nadace **C.S. Mott Foundation, German Marshall Fund, Rockefeller Brothers Fund**, které se poprvé spojily pro činnost v zahraničí a založily program Environmental Partnership for Central Europe. Nadace sídlí v Brně na ulici Údolní 567/3. Za více jak dvacet let se stala nadace **jednou z největších českých environmentálních nadací**. Následující informace jsou čerpány z webových stránek Nadace Partnerství.

Posláním této nadace je pomáhat lidem v péči o životní prostředí, stimulovat trvale udržitelný rozvoj, mezisektorovou spolupráci a účast občanů na věcech veřejných. A to především prostřednictvím grantového programu, organizování stáží, vzdělávacích programů pro základní, střední a vysoké školy, celoživotního vzdělávání, podpory vědecké a výzkumné činnosti, zprostředkovávání technické pomoci, odborných informací, vlastních programů nadace.

Nadace Partnerství má mnoho aktivit, kterými podporuje životní prostředí. Například se **zabývá šetrnou turistikou a cykloturistikou**, kterou podporuje především rozvojem zelených stezek Greenways a tematických cyklotras, organizuje výlety, akce, konference i semináře, Festival otevřených sklepů a podporuje vinařskou turistiku.

Další aktivitou je **veřejný prostor a doprava**. Nadace se zaměřuje na budování a obnovu prostranství v obcích a městech, na vytváření lepších míst každodenního života a setkávání a to tím, že organizuje vzdělávací semináře a konference, vydává publikace tematicky zaměřené na veřejné prostory a zapojení veřejnosti. Poskytuje metodickou a administrativní podporu v grantových programech. Při budování **veřejných prostor** poskytuje služby jako zpracování analýzy a návrhu konkrétního místa, specializuje se na strategii pro veřejné prostranství ve městě, zajišťuje projednání a komunikaci s klíčovými partnery a mnoho další. V ostatních zemích je téma **zklidňování dopravy** velmi populární, a proto se jim zabývá i Nadace Partnerství. Tuto sekci se nadace snaží podporovat tím, že spolupřádá různé soutěže například soutěž „Cesty městy“, která je pro ambiciózní města a obce, která zviditelňuje kvalitní dopravní řešení nebo „Chcete být vidět?“ což je fotografická soutěž pro školy, dále uděluje dopravní granty a vzdělává. V případě, že některá škola má problematickou cestu do školy, může požádat o grant pro školu nazvaný „Na zelenou“. V tomto programu hrají klíčovou roli samotné děti, které nejprve zmapují nebezpečná místa na cestě do školy. Na základě této mapy dopravní projektant vypracuje dopravní studii, která obsahuje konkrétní opatření. Sou-

částí tohoto programu jsou i další aktivity, jako např. školní plán mobility, doprovodné aktivity, přehled toho jak se kdo dopravuje do školy, atd.

Dalším odvětvím jsou **krajina, stromy a voda**. Nadací Partnerství se od roku 2014 podařilo vysadit více než 55 tisíc stromů a keřů a v roce 2011 se dokonce stali držitelem rekordu v sázení stromů. Nevysazuje ovšem jen stromy, také se zabývá ošetřování vzrostlých stromů. Pořádá anketu „Strom roku“ a „Evropský strom roku“. Anketu „Strom roku“ každoročně vyhlašuje 21. března, a do 30. dubna přijímá návrhy stromů. Z 12 finalistů odborná porota vybírá vítěze, navrhovatelé stromů sbírají podpisy na zpoplatněné hlasovací archy, nebo se stromy mohou podpořit zasláním DMS. Peníze, které jsou vybrány, se vrací zpět k finalistům a navrhovatelé za ně mohou stromy ošetřit, vysadit nové nebo pro ně vytvořit informační materiály. Vyhlášení vítěze se koná 20. října, což je Den stromů. Strom, který získá titul „Strom roku“, vyhrává poukaz na arboristické ošetření a postupuje do mezinárodní soutěže „Evropský strom roku“.

Nedílným prvkem všech těchto tematických okruhů je **vzdělání**. Nadace pořádá vzdělávací soutěže, vede dětskou skupinu, nabízí desítky workshopů, školení, seminářů i exkurzí, týkající se grantů, péče o krajinu, dopravu, (cyklo)turistiku, rozvoje kulturního dědictví nebo společenskou odpovědnost. Vzdělání poskytuje buď přímo v budově a okolí otevřené zahrady, nebo dle potřeby po celém území republiky. Jak již bylo zmíněno výše, Nadace Partnerství vede **dětskou skupinu**, která je nazvaná **Pidilidi v zemi OZ**. Tímto projektem se rozhodla pomáhat svým zaměstnancům při sladování rodinného a pracovního života a otevřela zařízení péče o předškolní děti ve vzdělávacím areálu Otevřená zahrada. Toto zařízení se postará maximálně o 10 dětí. Děti přebývají v budově A, ale většinu času se realizují venku ve vzdělávací Otevřené zahradě v Mokřadech, komunitní Boromejské zahradě, kde mají děti vlastní záhonek se zeleninou a bylinkami, v parku na Špilberku, na Kraví hoře nebo na celodenních výpravách. Dětská skupina spojuje to dobré z Waldorské a Montessori pedagogiky, principy respektovat a být respektován, lásku k dětem a poznávání přírody a okolní svět. V rámci vzdělání nadace nabízí mnoho typů kurzů, například **průvodcovskou činnost**. Tento kurz je vhodný pro průvodce po kulturních památkách, průvodce muzejních expozic, průvodce v jeskyních a po přírodních lokalitách. Náplní kurzu je seznámení s prezentačními dovednostmi, osvojení schopnosti rozpoznání jednotlivých typů návštěvníků, na praktických cvičeních se s klienty připravuje nová verze výkladu pro konkrétní průvodcovskou trasu. Nebo dalším kurzem je **prezentace přírodního a kulturního dědictví**, která je především vhodná pro zástupce měst a obcí, informační a návštěvnická centra, správy chráněných krajinných

oblastí a národních parků, muzea, kulturní památky, neziskové organizace, informační a prezentační centra firmám. V tomto kurzu se lidé seznámí se zásadami dobré interpretace, identifikují společně s vedoucími kurzu místní přírodní, kulturní a historické zajímavosti, společně se najde vhodná marketingová a prezentační strategie atd.

Nadační příspěvky uděluje nadace organizacím **po celé České republice**. O příspěvky mohou žádat obce, školy i neziskové organizace. Během své více než dvacetileté působnosti podpořila již 3 191 projektů, a to částkou 396 935 960 Kč. Aktuální výzvou pro jaro je výsadba stromů. Maximální výše grantu je 30 tisíc Kč a peníze se mohou dostat na zakoupení sazenic stromů a keřů, nezbytného materiálu, dopravu sazenic a materiálu na místo výsadby, zakoupení nebo zapůjčení nářadí potřebného k výsadbě nebo následné péče, propagaci výsadby, tisk a tvorba informačních materiálů. Díky tomuto grantu se zlepší životní prostředí, aktivně se zapojí obyvatelé do zkrášlení okolí, podpoří se spolupráce mezi místními organizacemi a povzbudí se společenský život v obci. Toto nejsou zdaleka všechny činnosti Nadace Partnerství. Nadace se snaží vyvíjet dál a vymýšlet stále nové aktivity.

Otevřená zahrada

V roce 2012 se Nadaci Partnerství podařilo dokončit již dlouho chystaný projekt Otevřená zahrada. Otevřená zahrada se skládá ze dvou částí. První částí je samotná **pasivní budova** a tou druhou je **venkovní „výukové hřiště“ s dvanácti interaktivními stanovišti** určenými především žákům druhého stupně základních škol.

Pasivním domem je chápán mezinárodně uznávaný standard budov, které nemají jen **velmi nízkou spotřebou energie ale také vysoký komfort bydlení**. Nadace si například vyrábí elektrickou energii, část teplé vody se v Otevřené zahradě ohřívá pomocí solárních kolektorů, také se zde nachází osm hlubinných vrtů, na východní straně zahrady se nachází jezírko, které je vodním biotopem s funkcí kořenové čističky, atd.

V druhé části Otevřené zahrady se lidé mohou dozvědět jaké je postavení člověka v potravní pyramidě, princip fotosyntézy, jaký je rozdíl mezi počasím a podnebím, složení atmosféry, její význam, struktura a vliv člověka, globální cirkulace atmosféry a mnoho dalšího. Zahrada je rozdělena na 12 stanovišť, názorně a zábavnou formou informuje o přírodních souvislostech.

V průběhu roku se zde konají nejrůznější akce, a to nejen z environmentální oblasti. Jedná se například o odborné semináře a přednášky, Den Afriky, Podzimní dýňová slavnost, atd. Dále je zde možné uspořádat rodinnou či narozeninovou oslavu.

Otevřená zahrada poskytuje obyvatelům i návštěvníkům Brna unikátní zázemí, ukázkou využití moderních technologií, které jsou šetrné k životnímu prostředí, konferenční sál a zasedací místnost k pronájmu a příjemné a netradiční využití volného času pro malé i velké.

4 Analýza financování a hospodaření vybrané nadace

Tato kapitola je zaměřena na analýzu rozvahy a výkazu zisku a ztrát vybrané nestátní neziskové organizace. Hlavním zdrojem informací byly údaje uvedené ve výročních zprávách v letech 2012-2014.

Nadace jsou povinny sestavit výroční zprávu do konce šestého měsíce od uplynutí předcházejícího měsíce. Výroční zpráva se skládá z účetní závěrky a přehledu o veškeré činnosti nadace plus zhodnocení této činnosti. Dále výroční zpráva obsahuje přehled o vlastním majetku a závazcích, přehled o osobách, které darovaly více než 10 000 Kč, přehled o způsobu využití majetku nadace, přehled o osobách, kterým byl poskytnut nadační příspěvek ve vyšší hodnotě jak 10 000 Kč, zhodnocení dodržování pravidel stanovených pro poskytování nadačních příspěvků, přehled nákladů na vlastní zprávu, zhodnocení účetní závěrky. Pokud je nadace povinna mít účetní závěrku ověřenou auditorem výroční zpráva obsahuje výrok auditora. Nadace je povinna do třiceti dnů uveřejnit výroční zprávu ve svém sídle a ve sbírce listin u rejstříkového soudu. [9]

V této kapitole bude provedena vertikální a horizontální analýza rozvahy a VZZ, tyto dva druhy analýz spadají pod analýzu stavových (absolutních) ukazatelů. Vnitřní strukturou absolutních ukazatelů se zabývá vertikální analýza (procentní rozbor). Jedná se o podíl jednotlivých položek výkazů k celkovým aktivům nebo pasivům. Díky této metodě lze snáze srovnat účetní výkazy s předchozím obdobím, nebo srovnat s jinými firmami ve stejném oboru. Horizontální analýza (analýza trendů) se zaměřuje na časové změny absolutních ukazatelů. Pro co nejpřesnější interpretaci výsledků je důležité mít dostatečně dlouhou časovou řadu. [3]

Výpočet horizontální analýzy se provádí dle následujícího vzorce:

$$\text{procentuální změna} = \frac{\text{běžné období} - \text{předchozí období}}{\text{předchozí období}} \times 100 \quad (4.1)$$

Postup při výpočtu vertikální analýzy je takový že, jednotlivé položky daného období, vztahujeme k celkové bilanční sumě. [3]

4.1 Analýza rozvahy

4.1.1 Vertikální analýza aktiv

V roce 2012 byla Celková aktiva Nadace Partnerství ve výši 322 286 tisíc Kč. Celková aktiva se dělí na Dlouhodobý majetek a Krátkodobý majetek. Dlouhodobý majetek se v tomto roce podílel na celkových aktivech hodnotou 48 %, viz tabulka 4. 1. Nejvýznamnější položkou DM se v roce 2012 stala položka Stavby s celkovým podílem 39,29 %. Tato položka se skládala z budovy A a B na adrese Údolní 33, Brno, budova C v Otevřené zahradě, herní prvky v prostorách Otevřené zahrady a podíl na fotovoltaické elektrárně v obci Hostětín. Celková aktiva byla dále tvořena v roce 2012 Krátkodobým majetkem v hodnotě 167 515 tisíc Kč, což je v procentech 51,98 %. Krátkodobý majetek se skládal z Celkových pohledávek ve výši 34,50 % a Krátkodobého finančního majetku ve výši 17,12 %. Na výši pohledávek měla největší podíl položka Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem s hodnotou 108 208 tisíc Kč, což je patrné z tabulky níže. Zůstatek tvořily především dotace na projekt Blokový grant pro nestátní neziskové organizace, dotace od Státního fondu životního prostředí na činnost programu „Strom života“, dotace na v zbudování vzdělávacího centra Otevřená zahrada, dotace od Jihomoravského kraje na projekt „Zažít kraj vína a památek na kole“ na činnost programu „Greenways“.

V roce 2013 Celková aktiva klesla na hodnotu 242 757 tisíc Kč. Tato hodnota se skládala z DM, který se na celkových aktivech podílel z 68,78 % a z Krátkodobého majetku, který se na celkových aktivech podílel z 31,22 %. Na zvýšení podílu DM se podílela především položka Stavby s podílem 62,19 %. Na tomto zmíněném zvýšení měla největší podíl investice do rekonstrukce a nástavby budovy B v Otevřené zahradě. Investice byla v tomto roce dokončená a budova zkolaudovaná. Krátkodobý majetek v tomto roce klesl na hodnotu 75 783 tisíc Kč. Na tomto snížení se podílela především položka Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem, kdy podíl této položky na celkových aktivech se snížil na 16,05 %. V tomto roce Nadace Partnerství čerpala o 71 300 tisíc Kč menší dotace než v předcházejícím roce, nejen že některé dotace byly v menší výši než minulý rok, ale některé chybí úplně, jako například dotace na zbudování vzdělávacího centra Otevřená zahrada, což je logické, protože v tomto roce se toto centrum již zbuvovalo. Naopak v tomto roce přibývá významná dotace na projekt Centra nestátních neziskových organizací.

Tab. 4.1 Vertikální analýza aktiv v letech 2012 až 2013

Aktiva (v tis. Kč)	2012	v %	2013	v %	2014	v %
DLOUHODOBÝ MAJETEK CELKEM	154 771	48,02%	166 974	68,78%	164 435	66,78%
Software	708	0,22%	725	0,30%	658	0,27%
Ocenitelná práva	398	0,12%	398	0,16%	398	0,16%
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	123	0,04%		0,00%		0,00%
Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	1 229	0,38%	1 123	0,46%	1 056	0,43%
Pozemky	4 627	1,44%	4 627	1,91%	4 627	1,88%
Umělecká díla, předměty a sbírky	10	0,00%	10	0,00%	10	0,00%
Stavby	116 968	36,29%	150 976	62,19%	152 026	61,74%
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	11 536	3,58%	11 577	4,77%	11 532	4,68%
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	24 212	7,51%	641	0,26%	391	0,16%
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	157 353	48,82%	167 831	69,14%	168 586	68,47%
Podíly v ovládaných a řízených osobách	400	0,12%	400	0,16%	400	0,16%
Dluhové cenné papíry držené do splatnosti		0,00%	4 854	2,00%	5 568	2,26%
Ostatní dlouhodobý finanční majetek	2 454	0,76%	2 231	0,92%	2 242	0,91%
Dlouhodobý finanční majetek celkem	2 854	0,89%	7 485	3,08%	8 210	3,33%
Oprávky k softwaru	- 725	-0,22%	- 507	-0,21%	- 598	-0,24%
Oprávky ke stavbám	- 3 451	-1,07%	- 5 615	-2,31%	- 7 801	-3,17%
Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	- 2 489	-0,77%	- 3 343	-1,38%	- 5 018	-2,04%
Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	- 6 665	-2,07%	- 9 465	-3,90%	- 13 417	-5,45%
KRÁTKODOBÝ MAJETEK CELKEM	167 515	51,98%	75 783	31,22%	81 799	33,22%
Výrobky	265	0,08%	262	0,11%	221	0,09%
Zboží na skladě a v prodejnách	312	0,10%	322	0,13%	280	0,11%
Zásoby celkem	577	0,18%	584	0,24%	575	0,23%
Odběratelé	767	0,24%	1 178	0,49%	726	0,29%
Poskytnuté provozní zálohy	1 067	0,33%	682	0,28%	513	0,21%
Ostatní pohledávky	126	0,04%	59	0,02%	59	0,02%
Pohledávky za zaměstnanci	78	0,02%	56	0,02%	78	0,03%
Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	108 208	33,58%	36 908	15,20%	25 867	10,51%
Jiné pohledávky	1 145	0,36%	72	0,03%	51	0,02%
Dohadné účty aktivní	66	0,02%		0,00%		0,00%
Opravná položka k pohledávkám	- 258	-0,08%		0,00%		0,00%
Pohledávky celkem	111 199	34,50%	38 955	16,05%	27 294	11,08%
Pokladna	68	0,02%	115	0,05%	115	0,05%
Ceniny	4	0,00%		0,00%		0,00%
Účty v bankách	55 063	17,09%	35 764	14,73%	53 599	21,77%
Požizovaný krátkodobý finanční majetek	30	0,01%	85	0,04%		0,00%
Krátkodobý finanční majetek celkem	55 165	17,12%	35 964	14,81%	53 714	21,81%
Náklady příštích období	560	0,17%	184	0,08%	215	0,09%
Příjmy příštích období	12	0,00%	74	0,03%		0,00%
Kursově rozdíly aktivní	2	0,00%	22	0,01%	1	0,00%
Jiná aktiva celkem	574	0,18%	280	0,12%	216	0,09%
Aktiva celkem	322 286	100,00%	242 757	100,00%	246 234	100,00%

Zdroj: [20], [22], [23], vlastní zpracování, Příloha 1, Příloha 3, Příloha 5

V dalším roce 2014 Celková aktiva nepatrně vzrostla na hodnotu 246 234 tisíc Kč. Na této celkové výši se DM podílel z 66,78 % a Krátkodobý majetek z 33,22 %. Podíl nejvýznamnější položky Stavby v tomto roce nepatrně klesl na 61,74 %, a to i za předpokladu, že hodnota Staveb oproti minulému roku vzrostla o 1 050 tisíc Kč. Na zvýšení podílu krátkodobého majetku na celkových aktivech se účastnila položka Účty v bankách. Podíl této položky se zvýšil o 7 procentních bodů na 21,81 %. Podíl položky Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem se v tomto roce opět snížil, a to na hodnotu 10,51 %.

4.1.2 Horizontální analýza aktiv

Po provedení horizontální analýzy aktiv se zjistilo, že meziročně Celková aktiva kolísala, což je viditelné v tab. 4.2. Mezi rokem 2012 a rokem 2013 aktiva klesla o 24,68 %, což je o 79 529 tisíc Kč. Na snížení měl vliv především Krátkodobý majetek, který se v tomto roce snížil o 54,76 %, na tomto snížení se podílelo již zmíněné snížení Nároků na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem. Největší procentní záporný rozdíl zaznamenaly položky Dohadné účty aktivní a Opravná položka k pohledávkám, které se v roce 2013 již nevy-skytovaly. Na druhou stranu položka Kursové rozdíly aktivní zaznamenala nejvyšší kladný rozdíl, a to 1000%. Naopak u DM proběhl nárůst o 7,88 %, za tuto změnu odpovídalo zvýše-ní hodnoty položky Stavby.

V dalším roce 2014 se oproti předešlému roku aktiva snížila o 90,02 %. Zde se naopak DM snížil o 1,52 % a Krátkodobý majetek zvýšil o 7,94 %. V DM se položky nijak radikálně neměnily. Nejvyšší kladná změna nastala u položky Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí a to o 50,10 %, naopak nejvyšší záporná změna nastala u Nedo-končeného dlouhodobého majetku a to ve výši 39 %. Pohledávky za zaměstnanci, které patří mezi Krátkodobý majetek, se zvýšily o 39,29 %, dále Účty v bankách o 49,87 %, Náklady příštích období o 16,85 %. Naopak nejvyšší záporný rozdíl nastal u položek Pořizovaný krátkodobý finanční majetek a Příjmy příštích období, které se opět v roce 2014 nenacházely. Další významnou položkou jsou Kurzové rozdíly aktivní, které se snížily o 95,45 %.

Tab. 4.2 Horizontální analýza aktiv v letech 2012 až 2014

Aktiva (v tis. Kč)	2012	2013	změna 13	2014	změna 14
DLOUHODOBÝ MAJETEK CELKEM	154 771	166 974	7,88%	164 435	-1,52%
Software	708	725	2,40%	658	-9,24%
Ocenitelná práva	398	398	0,00%	398	0,00%
Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	123		-100,00%		
Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	1 229	1 123	-8,62%	1 056	-5,97%
Pozemky	4 627	4 627	0,00%	4 627	0,00%
Umělecká díla, předměty a sbírky	10	10	0,00%	10	0,00%
Stavby	116 968	150 976	29,07%	152 026	0,70%
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	11 536	11 577	0,36%	11 532	-0,39%
Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	24 212	641	-97,35%	391	-39,00%
Dlouhodobý hmotný majetek celkem	157 353	167 831	6,66%	168 586	0,45%
Podíly v ovládaných a řízených osobách	400	400	0,00%	400	0,00%
Dluhové cenné papíry držené do splatnosti		4 854		5 568	14,71%
Ostatní dlouhodobý finanční majetek	2 454	2 231	-9,09%	2 242	0,49%
Dlouhodobý finanční majetek celkem	2 854	7 485	162,26%	8 210	9,69%
Oprávky k softwaru	- 725	- 507	-30,07%	- 598	17,95%
Oprávky ke stavbám	- 3 451	- 5 615	62,71%	- 7 801	38,93%
Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	- 2 489	- 3 343	34,31%	- 5 018	50,10%
Oprávky k dlouhodobému majetku celkem	- 6 665	- 9 465	42,01%	- 13 417	41,75%
KRÁTKODOBÝ MAJETEK CELKEM	167 515	75 783	-54,76%	81 799	7,94%
Nedokončená výroba				74	
Výrobky	265	262	-1,13%	221	-15,65%
Zboží na skladě a v prodejnách	312	322	3,21%	280	-13,04%
Zásoby celkem	577	584	1,21%	575	-1,54%
Odběratelé	767	1 178	53,59%	726	-38,37%
Poskytnuté provozní zálohy	1 067	682	-36,08%	513	-24,78%
Ostatní pohledávky	126	59	-53,17%	59	0,00%
Pohledávky za zaměstnanci	78	56	-28,21%	78	39,29%
Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	108 208	36 908	-65,89%	25 867	-29,91%
Jiné pohledávky	1 145	72	-93,71%	51	-29,17%
Dohadné účty aktivní	66		-100,00%		
Opravná položka k pohledávkám	- 258		-100,00%		
Pohledávky celkem	111 199	38 955	-64,97%	27 294	-29,93%
Pokladna	68	115	69,12%	115	0,00%
Ceniny	4		-100,00%		
Účty v bankách	55 063	35 764	-35,05%	53 599	49,87%
Pořizovaný krátkodobý finanční majetek	30	85	183,33%		-100,00%
Krátkodobý finanční majetek celkem	55 165	35 964	-34,81%	53 714	49,35%
Náklady příštích období	560	184	-67,14%	215	16,85%
Příjmy příštích období	12	74	516,67%		-100,00%
Kursově rozdíly aktivní	2	22	1000,00%	1	-95,45%
Jiná aktiva celkem	574	280	-51,22%	216	-22,86%
Aktiva celkem	322 286	242 757	-24,68%	24 234	-90,02%

Zdroj: [20], [22], [23], vlastní zpracování, Příloha 1, Příloha 3, Příloha 5

4.1.3 Vertikální analýza pasiv

Celková pasiva ve sledovaném období 2012-2014 kolísala, toto kolísání je viditelné v tab. 4.3. Pasiva se rozdělují na Vlastní zdroje a Cizí zdroje. Po provedení vertikální analýzy pasivních položek lze vidět, že v roce 2012 se Vlastní zdroje na Celkových pasivech podílely s 64,96 %. Přičemž nejvyšší podíl na výši této položky mělo Vlastní jmění s velikostí 56,70% a Fondy s velikostí 7,85 %. Vlastní jmění s hodnotou 182 745 tisíc Kč se skládalo z nadačního jmění a ostatního jmění nadace. Fondy s hodnotou 25 290 tisíc Kč se skládaly z fondů nadačních příspěvků, což jsou fondy na úhradu dosud nevyplacených nadačních příspěvků, z fondů zůstatku veřejné sbírky Nadace Partnerství a z fondů na vlastní činnost, které byly určené na krytí nákladu programů v následujících letech. Cizí zdroje se dále vyšplhaly na 35,04 % a to především díky Jiným pasivům, kde položka Výnosy příštích období dosáhla velikosti 23,04 % a skládala se z darů a dotací na následující období a fakturací poplatků na rok 2013 v projektu „Cyklisté vítání“ a také díky krátkodobým závazkům, kdy největší podíl měla položka Dodavatelé, která dosáhla 7,78 %. Položka Dodavatele byla v tomto roce ve výši 25 077 tisíc Kč a to především díky fakturám za stavební práce na pasivním domě a za rekonstrukce budovy B, které byly splatné až v roce 2013. V tomto roce Nadace Partnerství dosáhla výrazně nejvyššího Výsledku hospodaření za sledované období, který byl ve výši 1 080 tisíc Kč, tento zisk je z hlavní zdaňované a nezdaňované činnosti nadace. Výše této položky byla spojena s prodejem cenných papírů, který je zaznamenaný v tab. 4.5. Nadace si v tomto roce snížila základ daně o 185 243 Kč, takže vznikla daňová úspora, která činila 35 197 Kč.

V dalším roce 2013 se podíl Vlastních zdrojů na Celkových pasivech zvýšil na 90,62 %. Opět má největší podíl Vlastní jmění s velikostí 74,23 % a Fondy s velikostí 16,29 %. Cizí zdroje klesly na 9,38%, a to díky snížení Krátkodobých závazků na 0,93%. Položka Dodavatelé, která byla v minulém roce významná, měla v tomto roce podíl na celkových pasivech pouze 0,15%, což bylo způsobeno především dokončením rekonstrukce budovy B. Na tomto snížení měla podíl také položka Výnosy příštích období, jejíž podíl také rapidně klesl na 8,34 %, a to z důvodů nižšího čerpání dotací v příštím roce.

Podíl Vlastních zdrojů v roce 2014 opět vzrostl a to na výši 94,05 %. Vlastní jmění bylo ve výši 71,93 %, a Fondy vrostly na 21,84 %. Cizí zdroje byly již pouze ve výši 5,95 %. Na Cizích zdrojích se podílely Krátkodobé závazky, které se téměř nezměnily a Jiná pasiva, kde Výnosy příštích období klesly na 4,93 %.

Tab. 4.3 Vertikální analýza pasiv v letech 2012 až 2014

Pasiva	2012	v %	2013	v %	2014	v %
VLASTNÍ ZDROJE CELKEM	209 342	64,96%	219 977	90,62%	231 578	94,05%
Vlastní jmění	182 745	56,70%	180 209	74,23%	177 119	71,93%
Fondy	25 291	7,85%	39 535	16,29%	53 781	21,84%
Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	226	0,07%	230	0,09%	245	0,10%
Jmění celkem	208 262	64,62%	219 974	90,61%	231 145	93,87%
Účet výsledku hospodaření	1 080	0,34%	3	0,00%	433	0,18%
Výsledek hospodaření celkem	1 080	0,34%	3	0,00%	433	0,18%
CIZÍ ZDROJE CELKEM	112 944	35,04%	22 780	9,38%	14 656	5,95%
Dohadné účty pasivní	621	0,19%		0,00%		0,00%
Dlouhodobé závazky celkem	621	0,19%		0,00%		0,00%
Dodavatelé	25 077	7,78%	359	0,15%	465	0,19%
Přijaté zálohy	98	0,03%	40	0,02%	164	0,07%
Ostatní závazky	776	0,24%	350	0,14%	109	0,04%
Zaměstnanci	602	0,19%	660	0,27%	605	0,25%
Závazky k institucím soc. zabezpečení a zdrav. Pojištění	307	0,10%	336	0,14%	294	0,12%
Ostatní přímé daně	83	0,03%	67	0,03%	62	0,03%
Daň z přidané hodnoty	4 332	1,34%	121	0,05%	315	0,13%
Ostatní daně a poplatky	1	0,00%	1	0,00%		0,00%
Dohadné účty pasivní		0,00%	217	0,09%	274	0,11%
Krátkodobé závazky celkem	31 276	9,70%	2 151	0,89%	2 288	0,93%
Výdaje příštích období	6 725	2,09%	142	0,06%	158	0,06%
Výnosy příštích období	74 244	23,04%	20 244	8,34%	12 143	4,93%
Kursově rozdíly pasivní	78	0,02%	243	0,10%	67	0,03%
Jiná pasiva celkem	81 047	25,15%	20 629	8,50%	12 368	5,02%
Pasiva celkem	322 286	100,00%	242 757	100,00%	246 234	100,00%

Zdroj: [20], [22], [23], vlastní zpracování, Příloha 1, Příloha 3, Příloha 5

4.1.4 Horizontální analýza pasiv

Celková pasiva se v roce 2013 oproti roku 2012 snížila o 24,68 % a mezi rokem 2013 a 2014 zvýšila o 1,43 %, což je patrné v tabulce 4.4. Vlastní zdroje se meziročně v obou případech zvýšily o cca 5 %. Na tomto zvýšení měla především podíl položka Fondy, která se v roce 2013 oproti roku 2012 zvýšila o 56,32 %, což je 14 244 tis. Kč. V roce 2014 zvýšení činí 36,03 %, což je 14 246 tis. Kč. Nejvyšší procentní zvýšení v roce 2014 zaznamenala položka Účet výsledků hospodaření, a to 14333,33 %.

Tab. 4.4 Horizontální analýza pasiv v letech 2012 - 2014

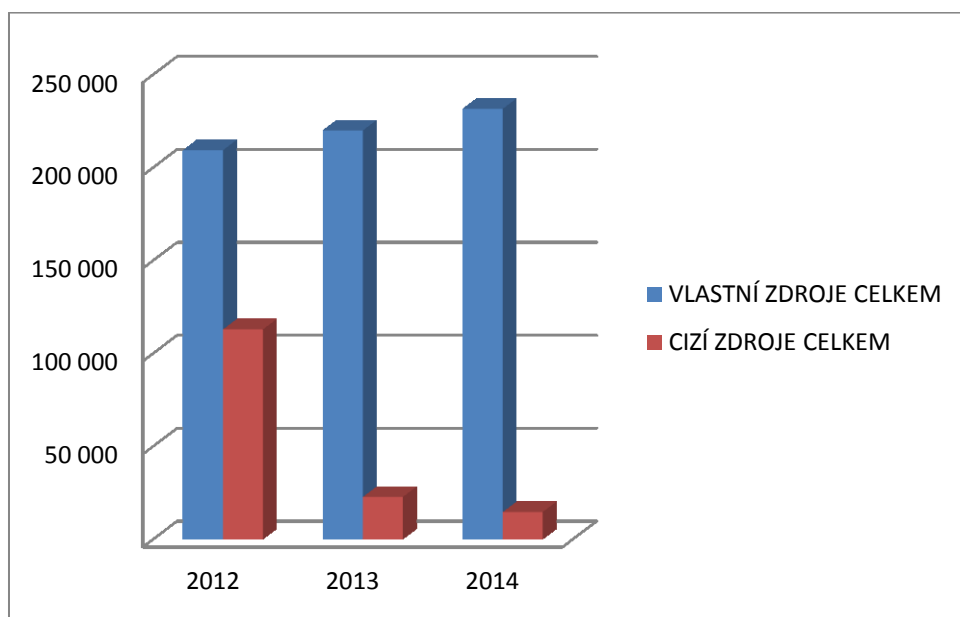
Pasiva (v tis. Kč)	2012	2013	změna 13	2014	změna 14
VLASTNÍ ZDROJE CELKEM	209 342	219 977	5,08%	231 578	5,27%
Vlastní jmění	182 745	180 209	-1,39%	177 119	-1,71%
Fondy	25 291	39 535	56,32%	53 781	36,03%
Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	226	230	1,77%	245	6,52%
Jmění celkem	208 262	219 974	5,62%	231 145	5,08%
Účet výsledku hospodaření	1080	3	-99,72%	433	14333,33%
Výsledek hospodaření celkem	1 080	3	-99,72%	433	14333,33%
CIZÍ ZDROJE CELKEM	112 944	22 780	-79,83%	14 656	-35,66%
Dohadné účty pasivní	621		-100,00%		
Dlouhodobé závazky celkem	621		-100,00%		
Dodavatelé	25 077	359	-98,57%	465	29,53%
Přijaté zálohy	98	40	-59,18%	164	310,00%
Ostatní závazky	776	350	-54,90%	109	-68,86%
Zaměstnanci	602	660	9,63%	605	-8,33%
Závazky k institucím soc. zabezpečení a zdrav. Pojištění	307	336	9,45%	294	-12,50%
Ostatní přímé daně	83	67	-19,28%	62	-7,46%
Daň z přidané hodnoty	4 332	121	-97,21%	315	160,33%
Ostatní daně a poplatky	1	1	0,00%		-100,00%
Dohadné účty pasivní		217		274	26,27%
Krátkodobé závazky celkem	31 276	2 151	-93,12%	2 288	6,37%
Výdaje příštích období	6 725	142	-97,89%	158	11,27%
Výnosy příštích období	74 244	20 244	-72,73%	12 143	-40,02%
Kursově rozdíly pasivní	78	243	211,54%	67	-72,43%
Jiná pasiva celkem	81 047	20 629	-74,55%	12 368	-40,05%
Pasiva celkem	322 286	242 757	-24,68%	246 234	1,43%

Zdroj: [20], [22], [23], vlastní zpracování, Příloha 1, Příloha 3, Příloha 5

Cizí zdroje se v roce 2013 snížily oproti roku 2012 o 79,83 %, především díky položce Dodavatelé, která se snížila o 24718 tis. Kč což je 98,57 %. Další významnou položkou jsou Výdaje příštích období, tato položka se snížila o 54 000 tis. Kč, v procentech 97,89 %. Naopak Kurzové rozdíly pasivní se zvýšily o 211,54 %.

V roce 2014 se Cizí zdroje opět snižují oproti roku 2013, ale pouze o 35,66 %. V tomto roce zaznamenaly největší změnu Přijaté zálohy, které se zvýšily o 310 %.

Graf 4.1 Struktura pasiv v období 2012 – 2014



Zdroj: [20], [22], [23], vlastní zpracování, Příloha 1, Příloha 3, Příloha 5

Z grafu 4.1 je zřejmé, že v období 2012-2014 podíl cizího kapitálu na celkových pasivech výrazně klesá a podíl vlastního kapitálu roste. Nadace Partnerství se stává financována hlavně z vlastních zdrojů.

Metody financování lze rozlišit tři, a to umírněný, konzervativní a agresivní způsob. Pokud je respektováno základní pravidlo tzv. „zlaté bilanční pravidlo“, nazýváme tento způsob financování jako umírněný neboli vyrovnaný. Tento způsob dává do souladu dobu životnosti majetku s dobou splatnosti. Tedy je dlouhodobý majetek krytý vlastním kapitálem a oběžný majetek je krytý krátkodobým cizím kapitálem. Dalším typem je konzervativní způsob financování, kdy firma je tzv. překapitalizována. Při tomto způsobu financování podnik dochází k tomu, že VK a dlouhodobý CK je požíván ke krytí jak dlouhodobého majetku, tak k části oběžného majetku. Firma je sice kapitálově silná, ale dochází k neefektivnímu využí-

vání dlouhodobých zdrojů. Problémem je, že drahým kapitálem financujeme část OM, lepším řešením by bylo financování této části cizím krátkodobým kapitálem. Tento způsob financování může být výhodný v případě, že ekonomika se nachází v krizovém období, protože případné zadlužení by mohlo způsobit problém v rámci budoucího vývoje. Agresivní způsob financování je riskantnější způsob. V tomto případě je k financování OM a k části DM použit CK krátkodobý. Při tomto způsobu může být ohrožena likvidita podniku. [3]

Kapitálová struktura se v každém podnikatelském zaměření bude lišit. Rozdílnost je dána bezesporu náklady souvisejícími s využíváním jednotlivými formami kapitálu. VK je obecně chápán jako drahý kapitál, je to z důvodu, že společnost musí ze zisku vyplácet dividendy, které nejsou daňově uznatelné. Naopak úroky z půjček jsou zcela daňově uznatelné, ale zase rizikovější [3]

Nadace partnerství se stává druhým typem, a to konzervativním. Vlastním kapitálem kryje jak dlouhodobý majetek, tak také část krátkodobého majetku. Je nutné zmínit, že část každoročního zvýšení Vlastních zdrojů je hrazena z přijatých dotací daného roku. Jelikož se jedná o neziskovou organizaci, která ze svého zisku nic nevyplácí a musí ho použít k úhradě nákladů na hlavní činnost, tudíž to, že kryje dlouhodobými zdroji krátkodobý majetek, by nemělo vadit.

4.2 Analýza VZZ

4.2.1 Vertikální analýza nákladů

V roce 2012 byly Celkové náklady v hodnotě 106 574 tisíc Kč, což bylo za celé sledované období nejvyšší hodnota. Bylo to způsobeno především položkou Prodané cenné papíry a podíly, která byla ve výši 80,06%, neboli náklady na vyskladnění prodaných cenných papírů z důvodu změny investice. Tento prodej cenných papírů měl vliv na hospodářský výsledek tohoto roku, viz výše. Další významnou položkou byly Osobní náklady, které se skládaly ze Mzdových nákladů (7,65 %) a ze Zákonného sociálního pojištění (2,25 %). V tomto roce měla Nadace Partnerství průměrný evidenční přepočtený počet zaměstnanců 30, za celý rok zaměstnala 95 zaměstnanců na dohodu o provedení práce. Nezanedbatelnou položkou byly také Ostatní služby, které se podílely na aktivech z 6,76 %, do této položky patřily např. náklady na poštovné, telefony, reklama a propagace, odborné konzultace atd.

V dalším roce 2013 bylo rozdělení nákladů již jiné, jak je patrné z tabulky 4.5. Největší podíl měly Osobní náklady celkem, kde Mzdové náklady byly ve výši 35,45% a Zákonné sociální pojištění dosáhlo 10,39 %. Průměrný evidenční přepočtený počet zaměstnanců se vyšplhal na 26 zaměstnanců, ke konci roku bylo zaměstnáno 44 lidí a v tomto roce nadace zaměstnávala 136 zaměstnanců na dohodu o provedení práce, což sebou přináší i zvýšení osobních nákladů. Další významnou položkou byly Služby celkem s hodnotou 8 067 tisíc Kč. Na této výši se nejvíce podílely Ostatní služby s 26,28%. Třetí v pořadí jsou Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek celkem, kde největší podíl měly Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a to 14,74%.

V roce 2014 nedošlo k nějaké výrazné změně, rozdělení nákladů bylo skoro stejné. Největší podíl měly opět Osobní náklady, a to 46,89%, dále Služby celkem s 24,57 %, Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek celkem s 18,54% a Spotřebované nákupy celkem s 8,32%.

Tab. 4.5 Vertikální analýza nákladů v letech 2012 až 2014

Náklady (v tis. Kč)	2012	%	2013	%	2014	%
Spotřebované nákupy celkem	1 159	1,09%	2 403	8,32%	2 020	8,32%
Spotřeba materiálu	493	0,46%	1 340	4,64%	1 212	4,99%
Spotřeba energie	611	0,57%	980	3,39%	761	3,13%
Prodané zboží	55	0,05%	83	0,29%	47	0,19%
Služby celkem	8 067	7,57%	8 129	28,14%	5 967	24,57%
Opravy a udržování	257	0,24%	105	0,36%	148	0,61%
Cestovné	317	0,30%	289	1,00%	323	1,33%
Náklady na reprezentaci	287	0,27%	143	0,50%	137	0,56%
Ostatní služby	7 206	6,76%	7 592	26,28%	5 359	22,07%
Osobní náklady celkem	10 548	9,90%	13 241	45,84%	11 388	46,89%
Mzdové náklady	8 149	7,65%	10 241	35,45%	8 820	36,32%
Zákonné sociální pojištění	2 399	2,25%	3 000	10,39%	2 568	10,57%
Daně a poplatky celkem	22	0,02%	16	0,06%	14	0,06%
Daň silniční	6	0,01%	6	0,02%	1	0,00%
Daň z nemovitostí	8	0,01%	7	0,02%	12	0,05%
Ostatní daně a poplatky	8	0,01%	3	0,01%	1	0,00%
Ostatní náklady celkem	288	0,27%	435	1,51%	349	1,44%
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	-	0,00%	30	0,10%	-	0,00%
Ostatní pokuty a penále	3	0,00%	23	0,08%	-	0,00%
Odpis nedobytné pohledávky	47	0,04%	37	0,13%	25	0,10%
Kursově ztráty	67	0,06%	26	0,09%	23	0,09%
Dary	-	0,00%	-	0,00%	2	0,01%
Jiné ostatní náklady	171	0,16%	319	1,10%	299	1,23%

Náklady (v tis. Kč)	2012	%	2013	%	2014	%
Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek celkem	86 456	81,12%	4 627	16,02%	4 503	18,54%
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	1 068	1,00%	4 259	14,74%	4 414	18,18%
Prodané cenné papíry a podíly	85 324	80,06%	626	2,17%	89	0,37%
Tvorba opravných položek	64	0,06%	- 258	-0,89%	-	0,00%
Poskytnuté příspěvky celkem	34	0,03%	34	0,12%	44	0,18%
Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organ. Složkami	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%
Poskytnuté členské příspěvky	34	0,03%	34	0,12%	44	0,18%
Daň z příjmů celkem	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%
Dodatečné odvody daně z příjmů	-	0,00%	-	0,00%	-	0,00%
Náklady celkem	106 574	100,00%	28 885	100,00%	24 285	100,00%

Zdroj: [20], [22], [23], vlastní zpracování, Příloha 2, Příloha 4, Příloha 6

4.2.2 Horizontální analýza nákladů

V roce 2013 zaznamenala oproti roku 2012 největší nárůst položka Ostatní pokuty a penále, a to až o 666,67 %. Další výrazný nárůst zaznamenala položka Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku, a to o 3 191 tisíc Kč, v procentech o 298,78 %. Tento nárůst byl způsoben dokončením rekonstrukce a nástavby budovy B. Položka Spotřeba materiálu oproti roku 2012 se zvýšila o 847 tisíc Kč, což je 171,33 %. Naopak největší snížení proběhlo u položky Tvorba opravných položek, která se snížila až o 503,13 %. Příčinnou tohoto snížení, bylo rozpuštění opravných položek v roce 2013. Položka Prodané cenné papíry a podíly se snížila o 84 698 tisíc Kč, což dělá v procentech pokles o 99,27 %.

Oproti roku 2013 v roce 2014 největší nárůst proběhl u položky Daň z nemovitostí, a to 71,43 % což je zapříčiněno opět dokončením rekonstrukce a nástavby budovy B. Další nejvyšší nárůst proběhl u položky Opravy a udržování, která se zvýšila o 40,95 %. Nejvyšší pokles zaznamenaly položky Smluvní pokuty a úroky z prodlení, Ostatní pokuty a penále a Tvorba opravných položek, které se v roce 2014 již nevyskytovaly, což lze sledovat v tab. 4.6.

Tab. 4.6 Horizontální analýza nákladů v letech 2012 až 2014

Náklady (v tis. Kč)	2012	2013	změna 13	2014	změna 14
Spotřebované nákupy celkem	1 159	2 403	107,33%	2 020	-15,94%
Spotřeba materiálu	493	1 340	171,81%	1 212	-9,55%
Spotřeba energie	611	980	60,39%	761	-22,35%
Prodané zboží	55	83	50,91%	47	-43,37%
Služby celkem	8 067	8 129	0,77%	5 967	-26,60%
Opravy a udržování	257	105	-59,14%	148	40,95%
Cestovné	317	289	-8,83%	323	11,76%
Náklady na reprezentaci	287	143	-50,17%	137	-4,20%
Ostatní služby	7 206	7 592	5,36%	5 359	-29,41%
Osobní náklady celkem	10 548	13 241	25,53%	11 388	-13,99%
Mzdové náklady	8 149	10 241	25,67%	8 820	-13,88%
Zákonné sociální pojištění	2 399	3 000	25,05%	2 568	-14,40%
Daně a poplatky celkem	22	16	-27,27%	14	-12,50%
Daň silniční	6	6	0,00%	1	-83,33%
Daň z nemovitostí	8	7	-12,50%	12	71,43%
Ostatní daně a poplatky	8	3	-62,50%	1	-66,67%
Ostatní náklady celkem	288	435	51,04%	349	-19,77%
Smluvní pokuty a úroky z prodlení	-	30	-	-	-100,00%
Ostatní pokuty a penále	3	23	666,67%	-	-100,00%
Odpis nedobytné pohledávky	47	37	-21,28%	25	-32,43%
Kursově ztráty	67	26	-61,19%	23	-11,54%
Dary	-	-	-	2	-
Jiné ostatní náklady	171	319	86,55%	299	-6,27%
Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek celkem	86 456	4 627	-94,65%	4 503	-2,68%
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	1 068	4 259	298,78%	4 414	3,64%
Prodané cenné papíry a podíly	85 324	626	-99,27%	89	-85,78%
Tvorba opravných položek	64	- 258	-503,13%	-	-100,00%
Poskytnuté příspěvky celkem	34	34	0,00%	44	29,41%
Poskytnuté členské příspěvky	34	34	0,00%	44	29,41%
Daň z příjmů celkem	-	-	0,00%	-	0,00%
Dodatečné odvody daně z příjmů	-	-	0,00%	-	0,00 %
Náklady celkem	106 574	28 885	-72,90%	24 285	-15,93%

Zdroj: [20], [22], [23], vlastní zpracování, Příloha 2, Příloha 4, Příloha 6

4.2.3 Vertikální analýza výnosů

Po provedení vertikální analýzy výnosů, která je provedena v tab. 4.7, se zjistilo, že největší podíl v roce 2012 na celkových výnosech měla položka Tržby z prodeje cenných papírů a podílů, a to 79,06 %, na tento vysoký podíl měl vliv již zmíněný prodej cenných papírů v tab. 4. 5. Dále se k významným položkám zařadila položka Provozní dotace s podílem 7,56 %, Tržby z prodeje služeb 5,56%, které se skládaly především z pronájmů nebytových prostor, bytů a parkovacích míst, služby v rámci projektu „Cyklisté vítáni“, přefakturace především energií a služeb spojených s nájmem, administrace grantového řízení pro Nadaci OKD a postoupení práva užívání fotovoltaické elektrárny. Přijaté příspěvky (dary) se podílely na aktivech 4,64%, od roku 2009 došlo ke změně metodiky účtování přijatých darů na činnost. Podepsané darovací smlouvy se evidují v účetním programu v agendě ostatní pohledávky bez zaúčtování, zaúčtování na účet „Přijaté příspěvky“ dochází až při přijetí části daru na bankovní účet nebo v hotovosti.

V roce 2013 se nejvýznamnějšími položkami staly Provozní dotace s podílem na celkových výnosech ve výši 35,30 % a Tržby z prodeje služeb ve výši 30,30 %, struktura služeb byla stejná jako v předcházejícím roce. Mezi další významnou položku bylo možné opět zařadit Přijaté příspěvky s podílem 17,04 % a dále Zúčtování fondů s podílem 14,16 %.

V dalším roce se podíl Tržeb z prodeje služeb na celkových výnosech zvýšil na 37,79% a podíl Provozních dotací se snížil na 32,47 %. Podíl položky Zúčtování fondů se nepatrně zvyšoval na 14,26 %, naopak podíl Přijatých příspěvků na Celkových výnosech klesl na 12,39%.

Tab. 4.7 Vertikální analýza výnosů v letech 2012 až 2014

Výnosy	2012	%	2013	%	2014	%
Tržby za vlastní výkony a zboží celkem	5981	5,56%	8882	30,75%	9575	38,74%
Tržby za vlastní výrobky	35	0,03%	26	0,09%	167	0,68%
Tržby z prodeje služeb	5856	5,44%	8754	30,30%	9340	37,79%
Tržby za prodané zboží	90	0,08%	102	0,35%	68	0,28%
Změna stavu vnitroorganizačních zásob celkem	-11	-0,01%	-13	-0,05%	-120	-0,49%
Změna stavu zásob výroků	-11	-0,01%	-	0,00%	-120	-0,49%
Změna stavu zvířat	-	0,00%	-13	-0,05%	-	0,00%
Aktivace celkem	464	0,43%		0,00%	0	0,00%
Aktivace materiálu a zboží	-	0,00%	0	0,00%	-	0,00%
Aktivace dlouhodobého hmotného majetku	464	0,43%	-	0,00%	-	0,00%
Ostatní výnosy celkem	2098	1,95%	4228	14,64%	4018	16,26%
Úroky	27	0,03%	7	0,02%	4	0,02%
Kursově zisky	98	0,09%	76	0,26%	236	0,95%
Zúčtování fondů	1280	1,19%	4090	14,16%	3525	14,26%
Jiné ostatní výnosy	693	0,64%	55	0,19%	253	1,02%
Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv a opravných položek celkem	85993	79,88%	671	2,32%	156	0,63%
Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	19	0,02%	32	0,11%	32	0,13%
Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	85114	79,06%	624	2,16%	88	0,36%
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	860	0,80%	15	0,05%	36	0,15%
Přijaté příspěvky celkem	4990	4,64%	4922	17,04%	3062	12,39%
Přijaté příspěvky (dary)	4990	4,64%	4922	17,04%	3062	12,39%
Provozní dotace celkem	8139	7,56%	10198	35,30%	8027	32,47%
Provozní dotace	8139	7,56%	10198	35,30%	8027	32,47%
Výnosy celkem	107654	100,00%	28888	100,00%	24718	100,00%

Zdroj: [20], [22], [23], vlastní zpracování, Příloha 2, Příloha 4, Příloha 6

4.2.4 Horizontální analýza výnosů

Nejvyšší nárůst v roce 2013 oproti roku 2012 proběhl u položky Zúčtování fondů, tato položka se zvýšila o 2810 tisíc Kč, což je o 219,53 %, viz tab. 4.8. Dále se Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku zvýšily o 68,42%. Stoprocentní snížení lze sledovat u položek Změna stavu zásob výrobků, Aktivace dlouhodobého hmotného majetku. Tyto položky se již v roce 2013 nevyskytují. Aktivace dlouhodobého majetku se v roce 2012 vyskytuje z důvodu převodu nákladů do pořizovací ceny vzdělávacího centra Otevřená zahrada, včetně rekonstrukce a nástavby budovy B. Výrazné snížení proběhlo u položky Tržby z prodeje cenných papírů a podílu, a to o 84 490 tisíc Kč, což je v procentech o 99,27 %. U položky Výnosy z dlouhodobého finančního majetku lze sledovat snížení o 98,26 %. Výrazného snížení zaznamenala oproti roku 2012 položka Jiné ostatní výnosy. V předcházejícím roce měla tato položka vysokou hodnotu z důvodu doúčtování oceňovacího rozdílu při prodeji cenných papírů určených k obchodování, který v tomto roce nastal.

V roce 2014 nejvíce vzrostla položka Změna stavu vnitroorganizačních zásob, vzrostla až o 823,08 %. Dále Tržby za vlastní výrobky vzrostly o 542,31 %, jiné ostatní výnosy vzrostly o 360,00 %. Dalšími položkami, které vzrostly o stovky procent, jsou Kurzové zisky (210 %) a Výnosy z dlouhodobého finančního majetku (140 %). Položka Změna stavu zvířat se snížila o 100 %, tato položka se již v roce 2014 nevyskytuje. Výrazné snížení zaznamenala opět položka Tržby z prodeje cenných papírů a podílů, která se dále snižuje o 85,90 %.

Tab. 4.8 Horizontální analýza výnosů v letech 2012 až 2014

Výnosy	2012	2013	změna 13	2014	změna 14
Tržby za vlastní výkony a zboží celkem	5981	8882	48,50%	9575	7,80%
Tržby za vlastní výrobky	35	26	-25,71%	167	542,31%
Tržby z prodeje služeb	5856	8754	49,49%	9340	6,69%
Tržby za prodané zboží	90	102	13,33%	68	-33,33%
Změna stavu vnitroorganizačních zásob celkem	-11	-13	18,18%	-120	823,08%
Změna stavu zásob výroků	-11	-	-100,00%	-120	-
Změna stavu zvířat	-	-13	-	-	-100,00%
Aktivace celkem	464	-	-	0	-
Aktivace materiálu a zboží	-	0	-	-	-
Aktivace dlouhodobého hmotného majetku	464	-	-100,00%	-	-
Ostatní výnosy celkem	2098	4228	101,53%	4018	-4,97%
Úroky	27	7	-74,07%	4	-42,86%
Kursově zisky	98	76	-22,45%	236	210,53%
Zúčtování fondů	1280	4090	219,53%	3525	-13,81%
Jiné ostatní výnosy	693	55	-92,06%	253	360,00%
Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv a opravných položek celkem	85993	671	-99,22%	156	-76,75%
Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	19	32	68,42%	32	0,00%
Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	85114	624	-99,27%	88	-85,90%
Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	860	15	-98,26%	36	140,00%
Přijaté příspěvky celkem	4990	4922	-1,36%	3062	-37,79%
Přijaté příspěvky (dary)	4990	4922	-1,36%	3062	-37,79%
Provozní dotace celkem	8139	10198	25,30%	8027	-21,29%
Provozní dotace	8139	10198	25,30%	8027	-21,29%
Výnosy celkem	107654	28888	-73,17%	24718	-14,44%

Zdroj: [20], [22], [23], vlastní zpracování, Příloha 2, Příloha 4, Příloha 6

5 Závěr

Téma této bakalářské práce je Analýza hospodaření a financování vybrané nadace. Nadace Partnerství existuje více než dvacet let, tudíž má za sebou relativně dlouhý vývoj.

Ve druhé kapitole se v první části srovnal zákon o nadacích a nadačních fondech s novým občanským zákoníkem. Lze říci, že po nabytí v platnosti občanského zákoníku mají nadace větší volnost. Například mohou podnikat, nebo některé nadace, jejíž nadační kapitál je nižší, než 5 mil. nemají povinnost auditu. Došlo zde i ke změně terminologie. Při komparaci účetnictví, lze říci, že v roce 2016 dochází k velkým změnám, nejen že jsou definovány kategorizace účetních jednotek a s tím související změna podmínek pro povinný audit účetní závěrky, ale dochází také ke změně účtování zásob vlastní činnosti a aktivace. Nadace se mohou zařadit do různých kategorií, pro které platí určité povinnosti, které například dříve nemusely plnit nebo naopak. Dřívější účtování zásob vlastní činnosti a aktivace bylo již dlouho zažito, tudíž bude chvíli trvat, než si na tuto změnu účetní jednotky zvyknou. Třetí část této kapitoly se zabývala zdaněním nadací. V roce 2014 je poprvé definován veřejně prospěšný poplatník a také jsou nově předmětem daně úroky, naopak je osvobozen výnos z majetku vloženého do nadační jistiny a příjem z jeho prodeje. Tudíž jsou zde jistá nová omezení, ale také úlevy. Velkou výhodou je možnost snížení základu daně.

Praktická část této práce, která je obsahem čtvrté kapitoly, byla zaměřena na vertikální a horizontální analýzu rozvahy a výkazu zisku a ztrát za období 2012-2014. Informace byly čerpány z výročních zpráv Nadace Partnerství. Za dané období nadace dosáhla vždy kladného výsledku hospodaření, což je velice pozitivní. Při vertikální analýze aktiv se zjistilo, že struktura aktiv se ve sledovaném období mění, v roce 2012 mírně převažuje krátkodobý majetek nad dlouhodobým. V dalším roce je to již jinak, díky dokončení investice do rekonstrukce a nástavby budovy B v Otevřené zahradě, dlouhodobý majetek převyšuje podíl krátkodobého majetku. Je pozitivní, že nadace investuje do rozvoje svého majetku. Vzhledem k výši opravěk k dlouhodobému majetku, lze říci, že majetek nadace je zatím na začátku své životnosti, výše opravěk logicky v průběhu sledovaného období roste, ale jejich podíl je zatím nízký. Struktura pasiv se ve sledovaném období také mění, vlastní zdroje se rapidně zvyšují, až se podíl této položky na celkových pasivech vyšplhá na více než 90 %. Hodnota položek nákladů ve sledovaném období je relativně stejná, kromě položky prodané cenné papíry v roce 2012, která je rapidně vyšší než v ostatních rocích. Prodej cenných papírů se projevuje

i ve výnosech v tomtéž roce, kde tato položka dosahuje výrazně vyšších hodnot. Tržby za vlastní výkony a zboží celkem dosahují vysokých podílů k celkovým výnosům, což je pozitivní jev.

V průběhu sledovaného období rapidně klesla hodnota nároků na dotace a ostatního zúčtování se státním rozpočtem, proto by se nadace možná měla zaměřit na opětovné využití dotací. Doporučením by mohlo být také zajištění jiných dodatečných finančních zdrojů. Například by Nadace Partnerství mohla využít osobních dopisů. Tyto dopisy by mohla rozesílat buď elektronicky, nebo v papírové podobě. Je důležité splnit určité formální náležitosti a obsahovou náplň. Pro začátek by autorka doporučovala rozeslat tyto osobní dopisy všem dřívějším dárcům. Také by nadace mohla zapracovat na zviditelnění. Pro ty, kteří se o životní prostředí aktivně zajímají, je nadace známa. Ale i ti, kterým není toto téma tak blízké, by mohli v budoucnu nadaci podpořit, začít se o životní prostředí více zajímat nebo i navštívit naučnou Otevřenou zahradu.

Seznam použité literatury

- [1] BOUKAL, Petr a Hana Vávrová. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978_80_245_1293-8.
- [2] DOBROZEMSKÝ, Václav a Jan STEJSKAL. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha Wolters Kluwer, 2015. 400s. ISBN 978-80-7478-799-7.
- [3] RUČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 160 s. ISBN 978-80-247-5534-2.
- [4] STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤATKOVÁ. *Neziskové organizace – vybrané problémy ekonomiky*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. 172 s. ISBN 978-80-7357-973-9.
- [5] URBANCOVÁ, Alžběta a Šárka KRYŠKOVÁ. *Účetnictví nevýdělečných organizací A*. 2. vyd. Ostrava: Ediční středisko VŠB-TU Ostrava, 2008. 232 s. ISBN 978-80-248-1801-6.

Legislativní zdroje

- [6] Český účetní standard pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání č. 410 ZÁSoby.
- [7] Český účetní standard pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání č. 409 DLOUHODOBÝ MAJETEK.
- [8] Vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 53/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví.
- [9] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- [10] Zákon č. 53/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.
- [11] Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech, ve znění pozdějších předpisů.
- [12] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.
- [13] Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů.

Odborný článek

- [14] URBANCOVÁ, Alžběta a Šárka KRYŠKOVÁ. Analysis and Comparison of Legislation and Accounting of foundations and endowment funi in the Czech Republic in years 1989 to 2014. *Acta academica karviniensia*. 2014, XIV(3). ISSN 1212-415X.

Elektronické dokumenty a ostatní

[15] Centrum pasivního domu; *základní principy* [online]. [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: <http://www.pasivnidomy.cz/zakladni-principy/t134>.

[16] Nadace Partnerství: lidé a příroda [online]. [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: <http://www.nadacepartnerstvi.cz>.

[17] Evropské strukturální a investiční fondy; *Operační programy*. [online]. [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/O/Operacni-program>.

[18] Evropské strukturální a investiční fondy; *Programové období 2014 – 2020*. [online]. [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>.

[19] Strom roku České republiky 2016; *O anketě strom roku* [online]. [cit. 2016-03-07] Dostupné z: <http://www.stromroku.cz/o-ankete-Strom-roku.aspx>.

[20] Účetní závěrka nadace za rok 2012.

[21] Veřejný rejstřík a sbírka listin: *Výroční zpráva Nadace Partnerství za rok 2012*. [online]. [cit. 2016-01-28]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=17195762&subjektId=585818&spis=786403>.

[22] Veřejný rejstřík a sbírka listin: *Výroční zpráva Nadace Partnerství za rok 2013*. [online]. [cit. 2016-01-28]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=17792336&subjektId=585818&spis=786403>.

[23] Veřejný rejstřík a sbírka listin: *Výroční zpráva Nadace Partnerství za rok 2014*. [online]. [cit. 2016-01-28]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=39723394&subjektId=585818&spis=786403>.

Seznam zkratek

DM – dlouhodobý majetek

EU - Evropská Unie

FO – fyzická osoba

NOZ – zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

OP – Operační programy

PO – právnická osoba

VZZ – výkaz zisku a ztrát

ZoÚ – zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví

ZDzP – Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č.121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 5. 5. 2016



jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha 1 – Rozvaha Nadace Partnerství za rok 2012

Příloha 2 – Výkaz zisku a ztrát Nadace Partnerství za rok 2012

Příloha 3 – Rozvaha Nadace Partnerství za rok 2013

Příloha 4 – Výkaz zisku a ztrát Nadace Partnerství za rok 2013

Příloha 5 – Rozvaha Nadace Partnerství za rok 2014

Příloha 6 – Výkaz zisku a ztrát Nadace Partnerství za rok 2014